

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

Gənclərin müəllimlik peşasına marağı əhəmiyyətli dərəcədə artıb

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Müəllim əməyinin stimullaşdırılması tədbirləri nəticəsində cəmiyyətimizdə müəllimin nüfuzu yüksəlib, istedadlı gənclərin müəllimlik peşasına marağı əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Qazanılan uğurlar dövlətin təhsil siyasetinin davamlı inkişafına diqqət və qayğısının təzahürü, eyni zamanda Azərbaycan müəlliminin fədakar əməyinin bəhrəsidir.

“Mövqeyimizi tutur, əmr verilən kimi hücuma keçirdik”

“Qarabağ Azərbaycandır”, - deyib sefərber olan, Qarabağın Azərbaycan olduğunu bütün dünyaya isbat eləyənə qədər silahı əlindən yera qoymayan yüzlərlə, minlərlə azərbaycanlı arasında onların da adı var: müəllimlərin. Sınıfdan çıxış birbaş səngərə yollanınlardan biri - Yalçın müəllim de mühəribenin ilk günlerindən silahlananlardandır. Onu da əlində silah almaq məcburiyyətində qoyan isə düşmənin təcavüzkar təhlükələri oldu: “İllərdir hamımız bilirdik ki, bu münəqşənin sülh yolu ilə həlli mümkün deyil. Bir gün silahlanmaq məcburiyyətində qalacağı-

mız gün kimi aydın idi. Bizdən de gələcək nəsənə münəqşə miras qalacağımı düşünmək hər birimizə narahat edirdi. Ona görə də 2020-ci ilin Tovuz hadisələri səbrimizi daşırdı”.

Yalçın Qasımov 1975-ci ilde Siyəzən şəhərində anadan olub. Elə Siyəzəndə də böyüyüb. Uşaqlıqda əlinə keçən taxta, demiri silah əvəzində oyun yoldaşlarına tüşlayıb. Ancaq ilk oyuncaq silahını indi heç xatırlamır da. Çünkü həyatda silah yox, qələm tutmağa üstünlük verib.

⇒ Ardi səh.7

Ümumi təhsil müəssisələrinin I siniflərinə şagird qəbulu başlayır

Aprelin 27-dən 2021-2022-ci tədris ili üzrə ümumi təhsil müəssisələrinin birinci siniflərinə şagird qəbuluna start veriləcək. Ümumi təhsil müəssisələrinin I siniflərinə qəbul prosesi www.mektebebeqebul.edu.az elektron portalı vasitəsilə aparılacaq.

I sinif şagird qəbulu üçün valideyn, yaxud digər qanuni nümayəndələrin ərizelerinin onlayn qeydiyyatına aprelin 27-dən, məktəb seçimi prosesinə isə aprelin 29-dan başlanıla- caq. Bununla bağlı 2021-2022-ci tədris ili üzrə birinci sınıf qəbulla bağlı keçirilən on-

layın tədbirdə Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsilin təşkili və idarəətunması şöbəsinin əməkdaşı Elçin Kərimov məlumat verib. Onun sözlərinə görə, aprelin 29-dan həm Azərbaycan bölməsi üzrə sorğu yerləşdirmək, həm də dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin tədris diger dillərdə aparılan birinci siniflərinə qəbulla bağlı məktəbəhəzərlilik qruplarına cəlb olunmuş və cəlb olunmamış uşaqların həmin dil üzrə şifahi nitq bacarıqlarının yoxlanılması məqsədilə təşkil edilən müsahibəyə yazılışaq mümkün olacaq.

⇒ Ardi səh.8

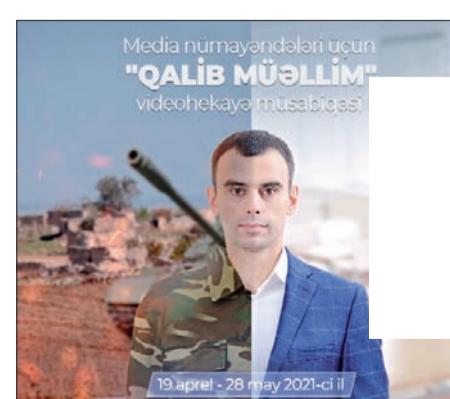
“Yaşıl
Marafon”

⇒ səh.3

Məktəblilərimizin
X Beynəlxalq Avropa Qızlar
Riyaziyyat Olimpiadasında
növbəti uğuru

⇒ səh.4

“Qalib
müəllim”

⇒ səh.6

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2021-ci ildə respublikamızın ilk ali pedaqoji təhsil ocağının – Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin fəaliyyəti başlamasının 100 illiyi tamam olur.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti ölkəmizin təhsil tarixində xüsusi yer tutan, zəngin ənənələr malik ali təhsil müəssisələrinindən. Yarandığı vaxtdan etibarən Universitet üzərində düşən vəzifələri həmişə layiqincə yerinə yetirmiş, respublikamızla yanaşı, bir sıra digər ölkələr üçün elmi-pedaqoji kadr hazırlanması işini müvəffəqiyyətlə həyata keçirmişdir. Azərbaycanın tanınmış icimai, elm və mədəniyyət xadimləri arasında Universitetin çox sayıda məzunları vardır.

İxtisaslaşmış ali təhsil müəssisəsi kimi Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti müəllimləri hazırlığı sahəsində və pedaqoji təhsilin inkişafı naminə bu gün də uğurlu fəaliyyəti ilə müstəqil Azərbaycanın inkişafına töhfələrini əsirgəmir. Universitetdə qabaqcıl elmi nailiyyətlərənən, innovativ təlim-tədris texnologiyalarından faydalanaqla ali təhsilin məzmun və keyfiyyət göstəricilə-

rinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində zəruri addımlar atılır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkədə yüksək ixtisaslı pedaqoji və elmi-pedaqoji kadr yetişdirilməsi sahəsində mühüm xidmətlərini nəzəre alaraq, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd olunmasını temin etmək məqsədilə **qərara alram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyini dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Bakı şəhəri, 17 aprel 2021-ci il

Hacıqabul şəhərində yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alram**:

1. Hacıqabul şəhərində 432 şagird yerlik yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi üçün Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 1,5 milyon (bir milyon beş yüz min) manat ayrlılsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyətənəminə temin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məktəb binasının tikintisinin başa çatdırılması üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət bütçəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə nəzərdə tutsun.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Bakı şəhəri, 21 aprel 2021-ci il

ADPU - 100

Qafqazın ilk pedaqoji ali təhsil ocağı

Mahirə Hüseynova:

“Universitetimizin şərəfli tarixinə
həssashlıqla yanaşan Prezidentimiz
çoxminli kollektivimiz adından
minnətdarlığımızı bildiririk”

- Mahirə xanım, ilk olaraq, Sizi yeni təyinatınız münasibati ilə təbrik edirik. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru vazifəsində, hesab edirik ki, daha miyash və məsuliyətli işlər yolumuzu gözləyir. Birinci səsləmiz yeni vəzifənizin istiqamətləri barədə olacaqdır.

- Təbrinize görə təşəkkür edirəm. İlk əvvəl onu deymə ki, universitetimizdə beynəlxalq fealiyyətin tənzimlənməsi və inkişafı üzrə xətt ölkəmizdə hələ 90-ci illərin sonlarında əsası ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və nəcabət Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən yaradılmışdır. Təhsil təhsilatlarının məntəqəsi davamı olan təhsil siyasetinin tərkib hissəsidir. O siyasetin fəlsəfəsi Azərbaycan təhsilini artıq öz sistemini yarada bilməkən, təbərək, uğurlu nəticələrinə qazanmış ölkələrin təhsil təcrübələri ilə zənginləşdirilmək ibarətdir. Milli təhsilimizin onun yaxşı ənənələrini qoruyub, inkişaf etdirmək, onun dünyaya təhsilinin mütərəqqi və qabaqcıl metodologiyasının özünü doğrultmuş, təsdiq etmiş elementləri ilə sintezinə nail olmaq təhsil siyasetinin başlıca hədəfidir.

- Yeri gəlmışın, Mahirə xanım, bu günlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev “Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” Sərəncamı imzalayır. Sizi və universitetinizin müəllimlərə təhsil heyətinin bir əsrlərlik yubiley münasibəti ilə təbrik edirik.

- Təbrinize görə, çox sağlam. Təkcə ölkəmizin deyil, bütün Qafqazın ilk pedaqoji ali təhsil ocağı olan və eləcə də, ancaq ölkəmizin yox, müxtəlif dövlətlərin təhsil müəssisələrini yüksək ixtisaslı müəllim kadrları ilə təmin etmiş Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin şərəfli tarixinə həssashlıqla yanaşan nəcabət Prezidentimizə imzaladığı Sərəncama görə çoxminli kollektivimiz adından minnətdarlığımızı təsdiq edirik. Tarixi ərzində Azərbaycanda təhsilin inkişafı üçün böyük xid-

mətəri olmuş universitetimiz, həmçinin, xalqımızın mənəvi həyatında əvəzsiz rol oynamış görkəmli insanların tərcüməyi- hələndə öz sözünü demişdir.

1921-ci ilde respublikamızın ilk ali pedaqoji təhsil ocağı kimi fealiyyətə başladıq dövründən beri universitetimiz müəllim hazırlığı sahəsində və pedaqoji təhsilin inkişafı naminə öz töhfələrini vermişdir. O faktı minnətdarlıq hissə ilə xatırlayıq ki, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin böyük qayğısına hər zaman hiss etmişdir və bu gün cənab Prezidentimizin şəxşində müasir Azərbaycan dövlətinin memarı olan Ulu Öndərin müəlliminə sonetinə göstərdiyi hörmət və ehtiram onənəsinin yasadığını görürük.

- Hədəflərə çatmaq üçün bu istiqamətdə ölkəmizdə kifayət qədər hüquqi baza artıq yaradılıb..

- Hor bir yaranan hüquqi baza, ilk növbədə, ölkədə bərəqər olmuş siyasi iradeinin neticəsi olaraq meydana gəlir və hesab edirik ki, o siyasi iradenin tarixi möqamlarını yada salmağımız həkmən lazımdır. Bu, ona görə vacibdir ki, indiki gənc nəsil həsrəti situasiyanın ele-bələ, birdən-birə yaranmadığını, oldu olunan və davam etdirilən yolun asan qurulmadığını bir daha yada salınlar. İlk növbədə, gencliyimiz və Azərbaycan Respublikasının her bir vətəndaşını onu unutmamalıdır ki, xalq olaraq qazanılmış hər bir uğurun arxasında dövlət və dövlətçilik anlayışları dayanır. Bütün sahələrde olduğum kimi, təhsil sahəsində de qazanılmış bugünkü uğurlarımızın tarixi Azərbaycan xalqının iradəsi ilə yaşıdalıb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixi ilə

başlanıb. 1918-ci ilin mayında elan olunmuş dövlətin ilk günlərindən milli təhsilimizin sistemli şəkildə təşkilatlanmaq qayğılarından olubdur. Məsələnin həlli kompleks yanaşmaların noticəsi idi ki, artıq 1919-cu ilin ortalarında təhsil sisteminde atılan addımların beşərənək olaraq ölkənin müxtəlif bölgələrində seminariyalar açıldı, Bakı Dövlət Universiteti və Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun yaradılması ilə bağlı qərarlar qəbul edildi. Görülən işlərin ölkənin müxtəlif sahələri üzrə yüksək keyfiyyəti kadr-larla təminatında kifayət etmədiyi

nəzərə alan hökumət milli mütəxəssislərin hazırlanmasına eləvollar axırdı və beləliklə də, azərbaycanlıların illə dövlət seviyəsində xarici ölkələrdə təhsil edilməsi ideyasi varındı. Cümhuriyyətin həmin zamanlarda yaşadığı görən ixtiyarlılığı, iqtisadi və üstəlik, hərbi voziyyətə baxmayaraq, azərbaycanlı gənclərin dövlət hesabına təhsil almaq üçün xarici ölkələrə göndərilməsi barədə qərar verildi. Artıq 1920-ci ilin əvvəllerində Qərbi Avropa, Rusiya və Türkiyənin on qabaqcıl universitələrində təhsil almaq üçün gəncərin böyük qrupu seçilmişdi. Comiyətin müxtəlif təbəqələrindən seçilmiş 100 nəfərdən ibarət qərncı təhsil alması üçün Təhsil Nazirliyinə 7 milyon rubl vəsait ayrıldı və onlar qısa müddət erzində həmin universitetlərə yola düşdülər. Onlar dünənən onfuzlu alı məktəblərində təhsil alacaqdalar: Paris Universiteti, Berlin Kommersiya İnstitutu, İstanbul Universiteti, Leypsiq Universiteti, Novocerkassk Universiteti, Berlin Politexnik İnstitutu, Bonn Universiteti, Darmstadt Ali Texniki Məktəbi, Nansi Universiteti, Roma Ali Eksperimental Ağrar Kral İnstitutu, Vyana Arxeoloji İnstitutu, Tuluza Ali Texniki Məktəbi, Roma Kral Rəssamlıq Akademiyası, Xarkov Tibb İnstitutu və digər nüfuzlu ali təhsil mütəxəssisləri azərbaycanlı tələbələr üçün əcəb olundular. Cəmi 47 nəfər göndərildi, 1978-ci ildən etibarən bu rəqəm 800-900 oldu. 1980-ci illərin əvvəllerindən isə bu gəstərici 1000-1400 nəfəri əhatə edirdi. Bu gün əsası Ümummilli Liderimiz tərəfindən qoyulan xaricdə təhsil onənəsi ölkəmizdə uğurla davam edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Programı” hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. İnsan kapitalının inkişafına yönəldilən bu program çərçivəsində gününümüze qədər 5 mindən artıq ölkə votandası Azərbaycan Dövlət Neft Fonduñun hesabına maliyyələşdirilərək dövlətində yerləşən 379 aparıci universitetində təhsil almaq hüququ qazanmışdır. Biz faktı yada salaq ki, qeyd olunan universitetlər dövlətin ən yüksək reytinqli 500 universitetləri sırasındadır. Yüridülən həmin siyasetin davamı kimi “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı” təsdiq edilmişdir.

Program ölkəmizdə ali təhsil sisteminin inkişafında yəni mərhələnin əsası kimi diqqətçəkendir. Bu Programda ali təhsilin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq iki diplom programları və xarici mütəxəssislərin cəlb olunması yolu ilə təkmilləşdiriləcək. Cəmi 23 ayqa üstə qalmış bacaran Cümhuriyyətimiz dövlət siyaseti olaraq xaricdə təhsil onənəsini bürünəcədir. Bütün bunlar təhsil tariximiz unudulmaz sehifələridir.

Həmin tarixden 50 il sonra ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Azərbaycanda birinci dəfə siyasi həkimiyətdə olduğu vaxtlarda o ənənəni bərpə etdi. Azə-

"Yaşıl Marafon"

Kampaniya
çərçivəsində
Xocasəndə
ağac əkilib

Aprelin 17-də IDEA İctimai Birliyi və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin birgə təşkilatlığı ilə həyata keçirilən "Yaşıl Marafon" kampaniyası çərçivəsində növbəti ağacəkmə aksiyası keçirilib.

Bakının Xocasən qəsəbəsində keçirilən aksiyaya Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları da qoşulub.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, IDEA İctimai Birliyinin, Təhsil Nazirliyinin əməkdaşlarının və könüllülərin iştirakı ilə 1 hektar ərazidə 650-dən çox müxtəlif cinsli ağac əkilib.

Qeyd edək ki, bu il yaz və payız əkin mövsümlərində ölkə üzrə 1 milyona yaxın ağac əkiləcək.

"Postpandemiya dönəmində ali təhsil və tədqiqat"

Təhsil Nazirliyi, Bakı Ali Neft Məktəbi və Qara Dəniz Universitetləri Şəbəkəsinin birgə təşkilatçılığı ilə vebinar

Təhsil Nazirliyi, Bakı Ali Neft Məktəbi (BANM) və Qara Dəniz Universitetləri Şəbəkəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "Postpandemiya dönemde ali təhsil və tədqiqat" mövzusunda vebinar keçirilib.

Təhsil naziri Emin Əmrullayev çıxışında qeyd edib ki, hazırda bütün dünyada ciddi bir qeyri-müyyənlik hökm sürsə də, təhsil davam etdirilməlidir. Təhsil nazirinin sözlərinə görə, bu dövrə insan kapitalının inkişafını dayandırmaq mümkün deyil. Pandemiyann yeni imkanları açdığını diq-qata çatdırıb. Emin Əmrullayev Təhsil Nazirliyi tərəfindən pandemiya dövründə 1 milyondan çox şagirdin, 100 mindən çox müəllimin vahid elektron platformada iştirakının təmin olunması barədə məlumat verib.

Nazir bildirib ki, bu dövrə təhsilin fundamental məqsəd və vəzifələrinin deyişməsi en vacib məsələlərdəndir. Təhsilin əl-catan olmasa, bərabər imkanlar təqdim etməsi, şəraitdən asılı olmayaq, Təhsil Nazirliyinin qarşısında duran esas vəzifələrdən dir. Bacardıqca keyfiyyətli təhsil təmin edilməlidir. Postpandemiya dövründə distant təhsilə keçidlə bağlı sualın da çoxlarını düşün-

texnoloji vərdişlərinin tekniləşdirilməsinin zoruriliyini vurgulayıb.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov bildirib ki, distant təhsilin tətbiqi təmin edilməlidir. Yeni texnologiyaların bütün sahələrdə olduğu kimi təhsildə də tətbiqi qəcilməzdir.

Vebinarda çıxış edən Qara Dəniz Universitetlər Şəbəkəsinin Baş katibi Eden Mamut pandemiya dövründə təhsilin fasiləsizliyinin və davamlığının təmin ediləcək məmənənin, bütün maddi və mənəvi resursların sahələrdən istifadə olunmasına, bütünlükən tətbiqi qəcilməzdir.

Panel məruzeçiləri qismində UNICA-nın prezidenti, professor Luciano Saso, Qara Dəniz Universitetlər Şəbəkəsinin prezidenti, professor Perikles A.Mitkas, Ruminiyanın Ploiesti Neft-Qaz Universitetinin professoru Florinel Dinu, Varna Tibb Universitetinin professoru Todorka Kostadinova təqdimatlı çıxış ediblər. Çıxışçılar ənənəvi tədrisin hazırlıq mümkinlüğünün bütövlükde təhsil ictimaiyyetinə psixoloji cəhətdən təsir göstərdiyinə, təhsil sferasında müyyəyen problemlər yaratmasına toxunub, eyni zamanda, distant təhsilin yaratdığı imkanlardan danışıblar. Həmçinin distant təhsilden istifadə, onun qaydaları və səmərəliliyinin artırılması istiqamətində görüləcək işlər müzakirə edilib.

Qeyd edək ki, vebinara Türkiyə, Ruminiya, Bolqarıstan, Yunanistan, Ukrayna, Gürcüstan və Albaniyadan müxtəlif universitetlərin professor-müəllim heyəti ilə yanaşı 300-dək iştirakçı qatılıb.

2021/2022-ci tədris ili üzrə ümumi təhsil müəssisələrinin birinci siniflərinə şagird qəbulunun aparılması barədə

Azərbaycan Respublikası Təhsil nazirinin əmri

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 1 mart tarixli 203 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 13.5-ci bəndini rəhbər tutaraq

ƏMR EDİRƏM:

- 2021/2022-ci tədris ili üzrə ümumi təhsil müəssisələrinin birinci siniflərinə şagird qəbulu valideynlərin (diger qanuni nümayəndələrin) ərizələrinin onlayn qeydiyyatla elektron sistem vasitəsilə həyata keçirilsin.
- Ümumi təhsil müəssisələrinin birinci siniflərinə şagird qəbulu üçün valideynlərin (diger qanuni nümayəndələrin) ərizələrinin onlayn qeydiyyatına 2021-ci ilin aprel ayının 27-dən, məktəb seçimi prosesinə aprel ayının 29-dan başlanılsın.
- Birinci siniflərə şagird qəbulu ilə bağlı prosesin elaqələndirilməsi bu məqsədə "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 2021-ci il üçün Fealiyyət Planı"nın təsdiq ediləcək məqsədən əsasən, "Azərbaycan müəllimi" qəzetində dərc olunması, Nazirliyin internet saytında yerləşdirilməsi üçün mərkəzləşmiş qay-
4. 2021/2022-ci tədris ili üzrə dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin tədris digər dillərdə aparılan birinci siniflərinə şagird qəbulu uşaqların həmən dil üzrə şifahi nitq bacarıqlarının qiyamətləndirilməsi üçün müəssisələrin onlayn formada teşkil olunması təmin edilsin.
- Ümumi təhsilin teşkili və idarə olunması şöbəsi (R.Tağıyev), Məliyyə şöbəsi (R.Orucov), Təhsil Sisteminin İnformasiyalasdırılması İdarəsi (V.Xanlarov) bu əmrdən irəli gələn vəzifələrin icrasını təmin etsinlər.
- İnformasiya və vətəndaşlara xidmət şöbəsi (R.Xanlarov) bu əmrin surətinin ümumi təhsil müəssisələrinin və Nazirliyin adiyyəti struktur bölmərinə çatdırılmasını təmin etsin.
- İctimaiyyətə əlaqələr sektoruna (C.Valehov) birinci sinfə şagird qəbulu ilə bağlı ictimaiyyətin məlumatlandırılmasını, bu əmrin "Azərbaycan müəllimi" qəzetində dərc olunmasını, Nazirliyin internet saytında yerləşdirilməsini təmin etsin.
- Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini İdris İsayevə həvalə edilsin.

**Emin ƏMRULLAYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Təhsil naziri**

19 aprel 2021-ci il

Təhsil naziri UNICEF-in ölkəmizdəki nümayəndəliyinin rəhbəri ilə görüşüb

Aprelin 16-da Təhsil naziri Emin Əmrullayev UNICEF-in Azərbaycan Respublikasındaki nümayəndəliyinin rəhbəri Edvard Karvardin ilə görüşüb.

Görüşdə Təhsil Nazirliyi və UNICEF arasında təhsil sahəsində əlaqələrin cari vəziyyəti və gelecek əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib.

Görüşün sonunda Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə UNICEF arasında 2021-2025-ci illər üzrə Ölkə Programından irəli gələn əməkdaşlıq planı imzalanıb.

Məktəblilərimizin X Beynəlxalq Avropa Qızlar Riyaziyyat Olimpiadasında növbəti uğuru

9-15 aprel tarixlərində Gürcüstanın Kutaisi şəhərində X Beynəlxalq Avropa Qızlar Riyaziyyat Olimpiadası (EGMO) təşkil edilib. 55 ölkədən 213 məktəblilinin iştirak etdiyi olimpiadada ölkəmiz 4 məktəbli ilə təmsil olunub.

Məktəblilərimiz olimpiadada uğurla çıxış edərək 1 bürünc və 1 "Həvəsləndirici mükafat" qazan-

nıblar. Belə ki, Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təməyülli liseyin IX sinif şagirdi Fidan Qarayeva bürünc medala, həmən liseyin XI sinif şagirdi Ləman Ağazadə isə "Həvəsləndirici mükafat" a layıq görüldü.

Məktəblilərimizi təbrik edir, daha böyük uğurlar arzulayıraq.

Təhsil naziri Ağcabədi, Beyləqan və İmişli rayon sakinlərini videobağlantı ilə qəbul edəcək

Təhsil naziri Emin Əmrullayev 29 aprel 2021-ci il saat 15:00-da Ağcabədi, Beyləqan və İmişli rayon sakinlərini videobağlantı vasitəsilə qəbul edəcək. Qəbulda həmin rayonlarda müvəqqəti məskunlaşmış məcburi kökünlər də iştirak edə bilərlər.

Qeyd olunan rayon sakinləri 22-27 aprel (saat 18:00-dək) 2021-ci il tarixlərində Təhsil Nazirliyinin Çağrı Mərkəzinin 146-1 nömrəli telefonuna zəng etməklə və ya nazirliyin rəsmi sayt (https://edu.gov.az/contact_us) vasitəsilə elektron müraciət edərək videoqəbulu yazıla bilərlər.

Videoqəbulun təşkil edilməsindən sonra məqsəd vətəndaşların Təhsil Nazirliyinə müraciət imkanlarını müasir texnologiyalardan istifadə etməklə genişləndirmək, regionlarda yaşayanlara nazirliyin inzibati binasına gəlmədən vəzifəli şəxslərlə videobağlantı vasitəsilə birbaşa əlaqə imkanının yaradılmasıdır.

Vətəndaşlar videoqəbulun keçirildiyi otağa qəbulu yazuşalar siyahısı və şəxsiyyəti təsdiq edən sonədlər əsasında buraxılacaqlar. Qəbulun keçirildiyi yerde müvafiq sanitariya-gigiyena normalarına əməl olunmalıdır. Videoqəbulda bulaq müraciətə bağlı eyni vaxtda birdən artı şəxsin iştirakına icazə verilmir.

Videoqəbulda vətəndaşın müraciəti ilə bağlı lazımi sonədlərin təqdim edilmişsi zərurəti yarandıqda, ona həmin sonədləri birbərə qəbulun keçirildiyi qurumun selahiyəti işçisine və ya elektron formada təqdim etmək imkanı yaradılacaq. Həmin sonədlər aşaslırlaşdırılması üçün Təhsil Nazirliyinə yönənləndiriləcək.

Araşdırma tələb edən müraciətlərin cavablandırılması vətəndaşın qeyd etdiyi elektron ünvan vasitəsilə elektron formada, yaxud müraciət edən xahişinə əsasən poçt ünvanı ilə yazılı və ya əlaqə telefonu vasitəsilə şifahi qaydada həyata keçiriləcək.

Təhsil Nazirliyinin prioritet hesab ediyi on ənənəvi məsələlərdən biri də dərslik mosolosıdır. Etiraf edək ki, bu məsələ daim təhsil icimaiyyətinin də diqqət mərkəzindədir. Qeyd edək dərsliklərimiz iştir məzmun, iştir üslub, iştirse də dizayn baxımından iləbil təkmilləşdir. Lakin buna baxmayaq, Təhsil Nazirliyi 2016-ci ilden başlayaraq dərsliklərin daha da müükəmməl olması üçün capa getməden öncə icimai müzakirəyə çıxarmağa qrar verib. Məqsəd çapdan öncə icimaiyyətin fikrini öyrənmək, cəmiyyətin həssas yanaşığı məqamları görmək, tələf və reyrləri nəzərə almaqla şagirdlərə daha təknil dərslik təqdim etmək idid.

Nazirə qədirdək ki, bu il də dərsliklər icimai müzakirəyə çıxarılın. Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsilde məzənnən, tədris və qiymətləndirmə səbəsinin əməkdaşı Sevinc Mehdiyeva bizimlə səhərbəndə bildirib ki, bu il ikinci və altıncı simit dərsliklərin icimai müzakirəyə çıxarılacaqdır. Artıq 27 adda yeniden təkmilləşdirilmiş dərsliklər www.trimis.edu.az saytının icimai müzakirə bölməsində yerləşdirilib: "Yaxın günlərdə digər dərsliklərin də icimai müzakirəyə çıxarılması nəzərdə tutulur. Onu da əlavə edim ki, xüsusi məktəblər üçün hazırlanmış dərsliklər də müzakirəyə yerləşdirilir. Bundan başqa xüsusi məktəblərdə dərs deyən müülliimlər üçün həmin dərsliklərin metodik vasitələri və valideynlər üçün maarifləndirici vasitələr də icimai müzakirəyə çıxarılıb. Nazirlik elmi tədqiqat institutlarını, təhsil işçilərini, təhsil idarəetmə orqanlarını six əməkdaşlığı davet edir. Elə bu məqsədlə də aidiyat üzrə bir çox institutlara, ali təhsil müəssisələrinə, təhsil şöbələrinə əməkdaşlıqla bağlı yazılı şəkildə məlumat göndərilir". Təhsil Nazirliyinin rəsmisi onu

Dərsliklər icimai müzakirədə

Təhsil Nazirliyi dərsliklərin hazırlanmasında icimai rəyi öyrənir

da qeyd edib ki, dərsliklər ne qədər çox müzakirə olunsa, bir o qədər də müükəmməl şəkildə ərseqəyə gelər. O, müxtəlif qurumların, təhsil işçilərinin, ziyanlılarının, valideynlərin bu məsələdə fəallıq göstərəcəklərinə ümidi ediydi.

"Çox effektiv bir üsuldur"

Pedaqogika üzrə elmlər doktoru Vidadi Orucov dərsliklərin icimai müzakirəyə çıxarılmasına müsbət hal olduğunu deyir: Dərsliklərin çapdan önce müzakirəyə çıxarılması hər hansı bir nöqsanın qarşısını almaq üçün imkan yaradır. Düşünürəm ki, bu, çox effektiv bir üsuldur. Ümumiyyətə, dərslik siyaseti təhsilin an vacib amillərindən biridir. Əslində dərsliklər hər hansı bir elm sahəsi üzrə məlumatların kompleks

modeli olmaqla yanaşı, təlim-tərbiyə prosesinin bir sira ənənəvi məsələlərini - təlimin məqsədini, məzmununu, təlim texnologiyaları ilə vəhdətdən hayata keçirilməsinə təmin edirlər.

Mən özüm də müümətadı olaraq icimai müzakirəyə təqdim edilən dərsliklərə baxıram. Bu məsələdə bütün ziyanlılarımızın xəxaldan iştirak etməsinə arzulayıram. Düşünürəm ki, bu həssas məsələyə bütün ziyanlılarımız öz töhfələrini versələr, nəticədə müükəmməl dərsliklər arşaya galər.

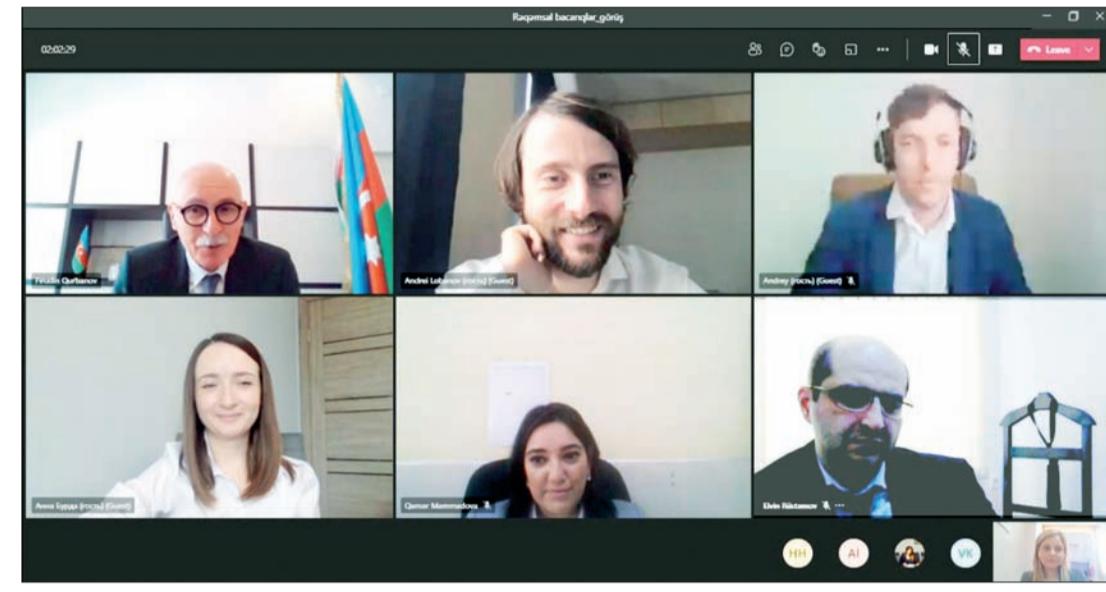
Dünyanın bir çox inkişaf etmiş ölkələri də müasir dərsliklərlə bağlı problemlərə xüsusi önem verir, onun reallaşması üçün məqsədöñlü sosial-iqtisadi proqramlar həyata keçirilir. Dərsliklərə əsas təlim vasitəsi kimi bir sira müümətəşəllər də qoyular. Fikrincə, müasir dərsliklər ilk növbədə: informasiya tutumlu, sistemləşdirici, öyrəndici və nəzarətedici, tərbiya və inkişafetdiricili və s. kimi bir neçə mürəkkəb funksiyalarla məlumat olmalıdırlar.

"Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi çərçivəsində görüş keçirilib

"Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi çərçivəsində Təhsil Nazirliyi və "Alqoritmika" beynəlxalq riyaziyyat və programlaşdırma məktəbi arasında görüş keçirilib.

Görüşdə Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Təhsilin inkişafı proqramları şöbəsinin müdürü Elvin Rüstəmov, sektor müdürü Ayla Həsənova, Təhsil Sisteminin İnformasiyalasdırılması idarəsinin rəisi Vüsal Xanlarov, "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsinin rəhbəri Nilufər Rəhimova, "Alqoritmika" şirkətinin təsisçisi Andrey Lobanov və şirkətin nümayəndələri iştirak ediblər.

Görüş çərçivəsində "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi üzrə cari tədris ilində görülen işlərin hesabatı, tədrisin keyfiyyəti üzrə tədqiqat nəticələri

təqdim edilib və növbəti tədris ili üçün nəzərdə tutulan işlərin planları müzakirə olunub. Eyni zamanda, layihə çərçivəsində cari ildə pedaqoji heyətin peşəkarlıq seviyyəsinin artırılması üzrə keçirilən təlimlər,

şagirdlərin alqoritmik düşünüccə, layihə işləmə bacarıqlarını inkişaf etdirən müsəbiqələr barədə məlumat verilib.

Qeyd edək ki, cari tədris ilində "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi 9 şəhər və rayonu

əhatə edib. Hazırda layihədə 222 məktəbdən 120 min şagird iştirak edir. Layihənin uğurlu nəticələrini nəzəre alaraq əhatə dairesi ildən-ilə dəha da genişləndirilir.

Vətən müharibəsi iştirakçılarının ailə üzvləri işə qəbul olunub

Təlimlərdə 1306 müəllim iştirak edir

"Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi çərçivəsində 2020-2021-ci tədris ili ərzində müəllimlər üçün təlimlər keçirilib. Davamlı olaraq təşkil edilən təlimlərin məqsədi müəllimlərin peşəkarlıq seviyyəsinin təkmilləşdirilməsidir.

Təlimlər nəticəsində müəllimlər layihədəki fəaliyyətləri çərçivəsində beynəlxalq "Alqoritmika" programlaşdırma məktəbinin metodistləri tərəfindən hazırlanmış məzmunun yüksək keyfiyyətli tədrisini apara biləcklər.

Təlim mövzuları programlaşdırma

dillərinin əsaslarını, alqoritm anlayışını, alqoritmin növlərini, "Scratch" programlaşdırma mühitində resursların yaradılması kimi sahələri əhatə edir. Eyni zamanda, "Python" programlaşdırma dili, obyektlə idarəetmə imkanları və s. kimi mövzular da təlim programında öz əksini tapır. Təlimlərdə, ümumilikdə, 1306 müəllim iştirak edir. Onlardan 1050 müəllim Azərbaycan bölgəsi üzrə 89 mindən çox şagird, 256 müəllim isə rus bölgəsi üzrə 30 mindən çox şagirdə informatika fənnini yeni formatda tədris edir.

mövzuların dərsliklərdə yer alması çox vacib amilləndərdir.

Onu da qeyd edim ki, müstəqillik illərindən sonra ölkəmizdə dərsliklərə milli baxış ortaya qoyuldu. Bu, xüsusilə həmənişələr fənlərində özünlüyü daha qəbarət şəkildə bürüzo verdi. Düşünürəm ki, dərsliklərimiz ilə təkmilləşir. Təhsil Nazirliyinin dərsliklərin icimai müzakirəyə çıxarılması ilə bağlı attığı addımı dəstekləyirəm".

"İctimai müzakirənin təşkili çox əhəmiyyətlidir"

Göygöl rayon 1 nömrəli tam orta məktəbin tarix müəllimi Elnur Hacıyev də mövzularla bağlı fikirlərini bildirib. O, mütəxəssislərin, valideynlərin, müülliimlərin, o cümlədən digər maraqlı tərafələrin dərsliklərə rəy, irad və təklifləri yazmasını çox müsbət hal olduğunu qeyd edib: "Hər bir fənn üzrə tədris olunacaq kitab, həmin kitablardan verilən məzmun olduqca vacib məsələdir. Dərsliklərin, o cümlədən orada verilən mövzuların çapdan əvvəl icimai müzakirəsi işin keyfiyyətinə əhəmiyyətli təsir göstərir. Hər hansı dərslikdə olan texniki və məzmun sahvi çapa qədər gözən yəzən və ya diqqətdən kənardə qala bilər. İctimai müzakirənin təşkili məhz yaranacaq problemlərin qarşısının əvvəlcədən alınması baxımdan çox əhəmiyyətdir. Müülliimlərə rəy, onları nəzərə almaq çox müsbət bir tendensiyadır. Düşünürəm ki, ölkəmizdə dərsliklərin hazırlanmasına bu yanaşma dərslik çap olundan sonra meydana çıxan və cəmiyyətdə birmənəli səslənməyən, cəmiyyətə narahat edən məsələnin ortadan qaldırılmasına hədflənib. Bir tərəfdən müükəmməl dərsliklərin hazırlanması, digər tərəfdən zamanın çağışlarına cavab verən

Niyazi RƏHİMÖV

“Qalib müəllim”

Media nümayəndələri
üçün müsabiqə

Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə media nümayəndələri arasında “Qalib müəllim” videohekayə müsabiqəsinə start verilir.

19 aprel-28 may tarixlərini əhatə edən müsabiqənin keçirilməsində məqsəd 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak edən, eyni zamanda qalib əsgərin formallaşmasında rol oyan Azərbaycan müəllimlərinin tanıdlılmasıdır.

Müsabiqə aşağıdakı başlıqlar üzrə keçirilir:

- “Qalib əsgərin müəllimi” - şagird və tələbələri vətənpərvər ruhda yetişdirən Azərbaycan müəllimi haqqında videooçerk;
- “Ön cəbhədə döyüşən müəllim” - Vətən müharibəsində iştirak etmiş əsgər, qazi və şəhid olan müəllimlərin həyat hekayəsi;

Müsabiqə üzrə tələblər aşağıdakılardır:

- Müsabiqədə ölkəmizdəki media qurumlarının nümayəndələri iştirak edə bilər;
- Müsabiqəyə göndərilən video 2 dəqiqədən artıq olmamalıdır;
- İştirakçı özü haqqında zəruri məlumatları (adi, soyadı, yaşı, yaşadığı şəhərin (rayonun) adı, təmsil etdiyi media qurumunun adı və tutduğu vəzifə, əlaqə telefonu) daxil etməklə hazırlanmış videonu 21 may 2021-ci il tarixinədək press@edu.gov.az elektron ünvanına göndərməlidir;
- Hər iştirakçı bir videohekayə göndərə bilər;
- Müsabiqəyə təqdim olunan videohekayələr “Qalib müəllim” ön sözü ilə başlamalıdır.

Müsabiqənin yekununda videohekayələr Təşkilat Komitəsi tərəfindən dəyərləndiriləcək və qaliblər müəyyən olunaraq təltif ediləcəklər.

Qarabağ gündəliyi

**“Mövqeyimizi tutur,
əmr verilən kimi
hücumu keçirdik”**

Qazi Yalçın Qasimov:
“Biz yaralansaq da, döyüşçü dostlarımız
Daşaltına, sonra Şuşaya girdilər”

← Ḑvvali sah.1

Cünki valideynləri əlindən tutub qələm çevirməyi öyrədərkən ona ilk "sühl" yazmağı öyrədib. Düşmənciliyi heç oyunlarda da etməyib. Ancaq təəssüf ki, həyat ona valideynlərinin göstərdiyindən fərqli anlayışlar öyrədib. Özünü dərk etməyə, milli kimliyini tanımağa başlayanda "düşmən" sözü ilə "qonşu" sözünü yan-yanaya görüb. Məktəbdə öyrəndiklərinə görə günlərin birində qonşu ilə sühl şəraitində yaşayacağımıza inanmaq isteyib. Ona görə də 2 nömrəli Siyəzən şəhər tam orta məktəbi bitirəndən sonra elm yolunda addimlamağa qərar verib. Bakı Dövlət Universitetinin Biologiya fakültəsində təhsil alıb. Universiteti bitirəndən sonra bir müddət kiçik elmi işçi kimi çalışıb. Ancaq uşaqlıqdan həvəs göstərdiyi müəllimlikdən uzaqda qalmaq istəməyib və 2 il əvvəl müəllimliyə başlayıb.

Annel dövüşlerinde

Zabit Yalçın Qasımov

Ancaq rayonumuzdan uzaqdaydım. İmkanımız ancaq bu qədərini etməyə çatırdı. Çox irəli buraxılmadığımızdan topçuların yanına qədər gedə bilməsdik. Döyüşə bilməsək də, mərmi daşıyır, ehtiyac hiss edilən hər işdə döyüşçülərimizə əlimizdən gələn köməyi eləyirdik. O vaxt savaş uzun çəkmədi. Qısa müddətdə atəşkəs dayandı, biz də geri qayıtdıq".

Vətən müharibəsi başlayanda

Aprel döyüsləri son olmadı. Mil-ləti ayağa qaldıracaq təcavüzlər davam edirdi. Nəhayət, 2020-ci ilin yanında yaşananlar çoxları kimi Yalçın müəllimin də ürəyindəki intiqam atəşini alovlandırdı: "Tovuz hadisələrin-dən sonra hər kəs kimi mən də yerimdə dura bilmedim. Həmin vaxt heç kim üçün asan deyildi. Ağır itki-lər vermişdik. Polad Həşimov kimi generalımız həlak olmuşdu. Müəllim yoldaşımıla Səfərberlik və Hərbi Xid-mətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinə gedib müraciət etdik. Hər hansı döyüş əməliyyatları başlayarsa, orduda in-diyyədək qazandığımız hərbi bilik və təcrübəmizlə əlimizdən gələn xid-məti göstərməyə hazır olduğumuzu bildirdik. Vətən müharibəsi başla-

Şuşaya doğru qarış-qarış

Bir himə bənddi əlinə silah alıb düşmənin qarşısına çıxməq üçün. Tağım komandiri Yalçın Qasimovun döyüş yolu Füzulidən başladı: "İki istiqamətdə döyüşlər gedirdi. Mən sol cənahda döyüşürdüm. Keçilməsi mümkün olmayan beton istehkamlar qurulmuşdu. O səddi aşib qələbə qazanmaq asan deyildi. Ona görə də kilometrlərlə yol gedib düşmənin arxasına keçərək hücum edirdik. Dağlarla 25 kilometr məsafə qət edib əvvəlcədən verilən mövqedə yerimizi alır, hücum üçün əmr gözlayırdık. Piyada, min bir əziz-yətlə getdikdən sonra yorğun-yorğun birbaş hücum etmək çətin olardı. Hər addımımız düzgün hesablanırdı. Verilən mövqedə yerimizi tutur, əmr verilən kimi hücuma keçirdik".

Zabit Yalçın Qasımovun da ön silralarında olduğu Azərbaycan Ordusu qələbədən-qələbəyə gedir, hər uğur döyüşülərin sinəsini qürurdan qabardır, daha böyük zəfərə həvəsləndirirdi. Nəticədə beton sədlər arxada qalıb və Azərbaycan Ordusu irəliləyərək Şuşaya qədər gedib çıxıb: "Füzulidən sonra Qubadlı və Şuşa istiqamətində döyüşdüm. Son döyüşüm Daşaltı oldu".

**“Vidalaşanda bir-birimizlə
halallaşırdıq”**

Hər dəfə döyüşə bəlkə daha gərüşməyəcəkləri ehtimalını nəzərə alıb gedirdilər: "Vidalışanda bir-biri-mizlə halallaşırdıq. Mənim də son döyüşüm Daşaltı oldu. Topxana məşəsi ilə gecə yol getdik. Daşaltına girmək üçün açıqlığa çıxdıq. Çıxanda gördüm ki, düşmənin müşahidə məntəqəsi görünür. Anladım ki, onlar bizini görəcəklər. Baxmayaraq ki, biz onları daha tez gördük, yenə də minamış atəşindən yayına bilmədik. Açıqlıq olduğundan təhlükəsiz mövqə tutana qədər atəşə məruz qaldıq. Orada həmkarım Murad müəllim də yaralandı mənimlə. Biz yaralansa da, döyüşü dostlarımız Daşaltına, sonra Şuşaya girdilər. Noyabrin 4-də yaralandım, ayın 5-də hospitala yerləşdirildim. Noyabrin 17-dək müalicəm davam elədi. Sonra çıxıb döyüşü dostlarının yanına qayıtdım".

çu dostlarının yanına qayıtdıñ .
Vətən müharibəsində vəzifəsinin
öhdəsindən layiqincə gələn Yalçın
müəllim ötən il dekabrın 5-də evinə,
məktəbinə qayıtdı.

Tağım komandiri Y.Qasimovun müharibədə göstərdiyi qəhrəmanlıq yüksək qiymətləndirilib. O, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Qubadlinin azad olunmasına görə” və “Cəsur döyişcii” medalları ilə təltif edilib.

Tovuz hadisələrindən sonra hər kəs kimi mən də yerimdə dura bilmədim. Həmin vaxt heç kim üçün asan deyildi. Ağır itkilər vermişdik. Polad Həşimov kimi generalımız hə-lak olmuşdu. Müəllim yolda-şımla Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağrış üzrə Dövlət Xidmətinə gedib müraciət etdik.

Dağlarla 25 kilometr məsa-
fə qət edib əvvəlcədən verilən
mövqedə yerimizi alır, hücum
üçün əmr gözləyirdik. Piyada,
min bir əziyyətlə getdikdən
sonra yorğun-yorğun birbaş
hücum etmək çətin olardı. Hər
addımımız düzgün hesablanır-
dı. Verilən mövqedə yerimizi
tutur, əmr verilən kimi hücu-
ma kecirdik.

Minamyot atəşindən yayına bilmədik. Açıqlıq olduğundan təhlükəsiz mövqe tutana qədər atəşə məruz qaldıq. Orada həmkarım Murad müəllim də yaralandı mənimlə. Biz yaralansaq da, döyüşü dostlarımız Daşaltına, sonra Şuşaya girdilər. Noyabrın 4-də yaralandım, ayın 5-də hospitala yerləşdirildim. Noyabrın 17-dək müalicəm davam elədi. Sonra çıxb döyüşü dostlarının yanına qayıtdım.

Ruhiyah DASSALAHIL

PISA beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatının pilot mərhələsinə başlanılıb

Azərbaycan PISA beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatının pilot mərhələsində iştirak edir.

Aprelin 19-dan başlayan qiymətləndirmənin pilot mərhəlesi Təhsil Nazirliyi və Təhsil İnstitutu tərəfindən həyata keçirilir. Tədqiqatın pilot mərhələsində Bakı üzrə 63 məktəbdən 3000 şagirdin iştirakı planlaşdırılır.

Proses COVID-19 pandemiyasının tələblərindən irəli gələn gigiyenik normalara əməl olunaraq təşkil edilir. Tədqiqatın may ayının ortalarında yekunlaşacağı gözlənilir.

Tədqiqatın əsas mərhələsinin 2022-ci ilin aprel-may ayları ərzində təşkil edilməsi nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, PISA (Programme for International Student Assessment) - Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirmə Programı 80-dən çox ölkədə 15 yaşlı şagirdlər arasında oxu, riyaziyyat, təbiət elmləri və yaradıcı düşünmə üzrə bilik və bacarıqları qiymətləndirmək, cəmi zamanda bu bilik və bacarıqları real həyatda istifadə etmək qabiliyyətini müəyyənləşdirmək məqsədi ilə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnnişaf Təşkilati (Organisation for Economic Co-operation and Development) tərəfindən 3 ildən bir təşkil olunur.

Təhsil Nazirliyi tərəfindən ictimai sorğu və müzakirələrin nəticələri nəzərə alınır

“Təhsilin məzmunu zaman kontekstində” mövzusunda onlayn müzakirə

Aprelin 21-də Təhsil Nazirliyi yanında ictimai Şura tərəfindən “Təhsilin məzmunu zaman kontekstində” mövzusunda onlayn müzakirə təşkil edilib.

Çıxış edən nazirlik yanında ictimai Şuranın sedri Şahlar Əsgərov qeyd edib ki, təhsilə baxış deyişilməli, kamil insanlar yetişdirmek təhsilin məzmunundan əsas meyar kimi qəbul edilməlidir.

Təhsil nazirinin müşaviri Elnur Nəsibov ictimai müzakirələrin əhəmiyyətinə toxunaraq Təhsil Nazirliyi tərəfindən son zamanlarda təşkil edilən ictimai sorğu və müzakirələrin nəticələrinin nəzərə alındığını xüsusi diqqətə çatdırıb.

Təhsil İnstitutunun direktoru Rüfət Əzizov da öz növbəsində müzakirələrdə ömər çox məsələlərin tətbiqi barədə danışaraq bildirib ki, dəyişikliklərin məqsədə xidmat edib-ətmədiyini ölçmək də xüsusi əhəmiyyət kosib edir. Rüfət Əzizov ölçmə aletlərindən biri olaraq beynəlxalq qiymətləndirmə vasitələrinə də diqqət çekib.

Institutun direktoru əlavə edib ki, layihə əsası təhsilə kecid edilməli, kitabdan asılılıq minimumla endirilməlidir.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdürü Mehriban Vəliyeva müzakirə edilən məsələlərin həlli yollarının təhlilinə ehtiyac olduğunu bildirib.

Müzakirələrdə iştirak edən ictimai Şuranın üzvleri Hikmət Əlizadə, Asif Cahangirov, Ülviyə Mikayılova, Təhsil İnstitutunun direktor müavini Ənvər Abbasov və digər iştirakçılar da

mövzuya dair fikirlərini bəltişiblər. Bildirilib ki, təhsilin məqsədi təhsilalıları həyata və təhsilin növbəti pilləsinə hazırlamaq, onların ixtisaslaşmasına dəstək olmaqdır. Təhsilin məzmunu elə qurulmalıdır ki, şagird məktəbə həvəslə, böyük maraqla gəlsin, öz potensialını reallaşdırın, yeniciliklər olde etsin. Şagirdlərə həyata nə lazım olacaqsı, onlara o aşşanmalıdır.

Yekunda bu və digər mövzularda müzakirələrin davamlı təşkil olunması qərara alımb.

Əvvəli səh.1

Həmin gün həm də Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyində olan Bakı Avropa liseyi, Respublika İncəsənət Gimnaziyası və Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin Azərbaycan bölməsi üzrə birinci siniflərinə qəbulla bağlı müsabiqəyə yazılmış üçün qeydiyyata start verilecek.

Dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin tədris digər dillərdə aparılan birinci siniflərinə qəbulla bağlı müsahibəyə yazılmış mərhələsi iyunun 8-də başa çatacaq və mayın 4-dən müsahibələr başlayacaq. COVID-19 pandemiyasına görə ölkədə xüsusi kərəntin rejiminin tətbiq olunduğu nəzərə alıñaraq müsahibələr ancaq onlayn formada təşkil olunacaq.

Qeyd edək ki, müsahibələr birinci siniflərə qəbul onları həmin dil üzrə yalnız şifahı nitq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi üçün təşkil edilir. Müsahibə komissiyaları uşaqların təhsil almaq istədiyi dildə dinleyib anıtlamasına, ünsiyyət qura bilimsinə, öz fikrini sadə formada ifadə etməsinə diqqət yetirir. Qiymətləndirmə aparınlərən söz və ya söz birləşmələrinin necə tələffüz etməsi, özi və ailəsi haqqında məlumat vermesi kimi meyarlar nəzərə alınır.

Müsahibələrin iyunun 14-dək davam edəcəyi nəzərdə tutulub. Müsahibədə uğurla keçən uşaqların valideynlərinin məktəb seçimi ilə bağlı sorğularının yerləşdirilməsinə iyunun 24-ü saat 11:00-da start veriləcək. Həmin gündən Bakı Avropa liseyi, Respublika İncəsənət gimnaziyası, Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbi istisna olmaqla, Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyində olan ümumi təhsil müəssisi-

sələrində tədris rus dilində aparılan birinci siniflərinə qəbulla bağlı xidməti orzı üzrə uşaqların məktəb seçimini başlanılıcaq.

Həmin vaxt Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyində olan ümumi təhsil müəssisələrinin rus bölməsi üzrə birinci siniflərinə qəbulla bağlı işe müsabiqəyə yazılmış mümkün olacaq. Xatırladaq ki, iyulun 2-si saat 18:00-dək davam edəcək prosesde rus bölməsi üzrə müsahibəye yazılıq istəyənlər Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyində olan ümumi təhsil müəssisələrini, o cümlədən Bakı Avropa liseyi, Respublika İncəsənət Gimnaziyası, Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbini də seçə biləcəklər.

Rus bölməsi üzrə birinci sınıfə ərazi üzrə qəbul aparılan ümumi təhsil müəssisələrinə məktəb seçimi üçün qeydiyyat iyulun 12-də bitir.

Iyulun 5-15-dək Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyində olan ümumi təhsil müəssisələrinin birinci siniflərinə qəbulla bağlı müsabiqələr keçiriləcək.

Iyulun 19-dan rus bölməsi üzrə birinci siniflərə prioritətlər üzrə məktəb seçimi etmiş və müsabiqədən uğurla keçən şagirdlər üçün müəllim seçimi başlayacaq.

Birinci sınıfə qəbulla bağlı elektron qeydiyyat prosesi sentyabrın 14-də başa çatacaq.

Lisey və gimnaziyalara qəbul

Lisey və gimnaziyalara qəbula gəlincə, əgər valideyn uşağının tədrisi digər dillərdə aparılan bölmədə təhsil almağı isteyir, qeyd etdiyimiz kimi, ön-

ce şifahi nitq bacarıqlarının yoxlanılması üzrə müsahibədə uğur qazanılmalıdır. Bundan sonra lisey və gimnaziyalara müsabiqəyə yazılr. Tədrisi digər dilərdə aparılan bölmə üzrə şifahi nitq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi müsahibəsindən uğur qazanmayan uşaqlar qeydiyyat ünvanına uyğun olan lisey və gimnaziyaların Azərbaycan bölməsinə qəbul edilirler.

Qeydiyyat ünvanı həmin lisey və ya gimnaziyanın müəyyən edilmiş ərazisindən uyğun olmayanlar yerləşən müsəssəsindən yoxsa, qəbul edilirler. Belə ki, uşaqın bacı və qardaşlarından biri həmin lisey və ya gimnaziyada təhsil almırsa və ya valideynlərən (qanuni nümayəndə) biri həmin lisey və ya gimnaziyada işləmirse, “Növbə” bölməsinə seçərək növbəyə yoxlular.

I sınıfə qəbulu üçün müsahibələr onlayn aparılacaq

Elçin Kərimov bildirib ki, elektron sistemdə qeydiyyat valideyn və ya uşaqın qanuni nümayəndəsi tərəfindən aparılacaq: “Məktəbəhəzərlilik qruplarına cəlb olunan uşaqların cari il üçün artıq elektron kabinet mövcuddur, yəni yeni şəxsi kabinet açmağa ehtiyac yoxdur. Sadece həmin login və şifrə ilə məktəb seçimi etmək mümkündür. Mövcud pandemiya şəraitindən görə tədris digər dillərdə aparılan şagirdlərin I sınıfə qəbulu üçün müsahibələr onlayn aparılacaq, bura həm məktəbəhəzərlilik qruplarına cəlb olunmuş, həm də cəlb olunmamış uşaqlar addır. Müsahibəyə yazılmışlar arasında məktəbəhəzərlilik qruplarına cəlb olunanlar var, onlar müsahibədən uğurla keçidkə-

Ümumi təhsil müəssisələrinin I siniflərinə şagird qəbulu başlayır

həmin məktəbdə birbaşa I sınıfə qəbul edilir. Digər uşaqlar isə müsahibədən uğurla keçidkə artıq məktəb seçimi edə bilərlər”.

Elçin Kərimov qəbul prosesində başqa bir məraqlı məqamda toxunub. O, xüsusi istədiyi olan şagirdlərin vaxtından əvvəl I sınıfə qəbulunun aparıldığını vurgulayıb. 6 yaş, eləcə də 8 yaş tamam olan bütün uşaqlar qeyd olunan formada qeydiyyat etməlidir. Məktəbəhəzərlilik qruplarında qəbul olmaqda bəllə ki, 1 sınıfə qəbul ola bilərlər: “Yaşı 8-dən yuxarı olan uşaqlar uzun müddət təhsilsən kənar qalan şaxslər üçün fərdi tədris cəlb edilirler”.

Validəynlərin etiraz hüququ var

Gələn həftə başlayıb iyunun 14-də başa çatacək prosesdən narazı qalanların ola biləcəyi də istisna edilmir. Elçin Kərimovun sözlerine görə, narazı qalanların nənə müsahibəsi olmayıcaq, sadəcə müsahibə vaxtı olan videoçəkiliş baxıllara müvafiq rəy verilecek. Təkrar müsahibənin keçirilməsi üçün komissiya rəy vermelidir: “İstisna hal, məsələn, internet problemi ola bilər. Bu zaman da komissiya rəy verməlidir ki, yenidən müsahibə olsun, yoxsa yox. 21 iyun qədər tədris digər dillərdə aparılan müsahibələrdən (əsasən rus bölməsi) uğurla keçən məktəbəhəzərlilik qruplarında olan uşaqlar oxuduqları məktəblərdə I sınıfə qəbul olacaq. Məktəbəhəzərlilik qruplarında olmayan və müsahibədən uğurla keçən uşaqlar üçün 24 iyun saat 11:00-dan məktəb seçimi aktivləşəcək”.

Ruhiyə DASALAHLİ

Qafqazın ilk pedaqoji ali təhsil ocağı

Xatırlatma:

Bu günlərdə Azərbaycan Respublikasının Təhsil naziri Emin Əmrullayevin emri ilə Mahirə Nəqi qızı Hüseynova Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru vəzifəsinə təyin olunub. Dilçi-alim, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Mahirə Hüseynova təyinata qədər universitetin Filologiya fakültəsinin dekanı vəzifəsində çalışıb. O, respublikamızın məhsuldar alimlərindən biri kimi tanınır, dilçiliyin müxtəlif sahələrinə aid 30-a yaxın kitabın - ders və dars vasaiti, həmçinin monoqrafiyalarının müəllifidir. M.Hüseynova həmçinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasında "Filologiya elmləri ve Pedagoqika" Ekspert Şurasının sədri, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzi Müşahidə Şurasının üzvüdür. "Linqvistika problemləri" beynəlxalq jurnalının təsisçisi və baş redaktorudur. Görkəmli alimin bu yaxınlaradək rəhbərlik etdiyi Filologiya fakültəsi

respublikanın ali təhsil müəssisələri arasında yeganə fakültələrdəndir ki, özünün "Filoloq" qəzeti və "Filologiya.az" saytı vasitəsi ilə bütün ölkə boyu və ölkəmizdən kənar da yaşıyan azərbaycanlılar üçün maraqlı informasiya resurslarından biri kimi tanınır. Azərbaycan Yazarlar Birliyinin üzvü olan Mahirə Hüseynova (Nağıqızı) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünü alır. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatında bayati janrında poetik nümunələrin ən məhsuldar və təkrarsız yaradıcısı sayıla biləcək Mahirə Nağıqızı həm de hərbi-vətənpərvərlik mövzusunda gözəl şeirlərin müəllifidir. 20-dən artıq şeirlərin kitabının müəllifi olan xanım Nağıqızının həmin mövzuda ayrıca şeirlərdən ibarət Bakıda nəşr edilmiş "Salam olsun" və Ankara'da çap olunan "Konusan taşlar" kitabları bu ilin əvvəllerində işi üzü görmüş və oxucular arasında hadisə kimi qarşılanmışdır. Müellifin "Ruhuna beşiksə, tanı, Vətəndə", "Onun daş nağılı" kitabları ölkəmizde və onun sərhədlerindən kənar da nüfuzlu ədəbi mükafatlar almışdır.

⇒ Əvvəli soh2

Onu qeyd edək ki, dünənin aparıcı ali təhsil müəssisələrinin filiallarının ölkəmizdə yaradılması beynəlxalq əməkdaşlığı impuls verməkdən əlavə, əlaqələrin real nöticələri kimi maraqlı faktlardandır. Bu baxımdan, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti, İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialının yaradılmasının ancaq keyfiyyəti yerli kadr-ların hazırlanması baxımından deyil, həmçinin milli təhsilimizə yeni mezmur vermek nöqtəyi - nəzərindən də maraqlı hadisə kimi qəbul olunur. Bu yondo Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarına xaricə getmədən aparıcı ölkələrin ali təhsil standartları çörçüsündə keyfiyyəti təhsil almaq imkani verən Azərbaycan-Fransa Universiteti təcrübəsi də diqqətəlayiqdir.

- Demək olar ki, ölkəmizin ali təhsil müəssisələri mükməmməl hüquqi baza ilə bərabər, beynəlxalq əlaqələrin qurulması, inkişaf etdirilməsi yönümüzə geniş təcrübə qazanmağa nail olubdur? Bu kontekstdən yanğışaq, sizin yeni təyin olundığumuz vəzifə təmsil etdiyiniz Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetin spesifikasi nəzərə alımla hənsi yarımcı işlərin davam etdirilməsinə və hənsi yeni layihələrə başlanmasına təxərsəlməz edir?

- Sizin və dəyərləri oxucularımızın diq-qinə çatdırmaq istədim ki, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti bu il 100 yaşını qeyd etmeye hazırlaşan yetkin, ənənələri olan və bunlara bərabər, qabaqcıl təcrübələrin ilk simqə yeri kimi sınaqlardan çıxmış ali təhsil müəssisəsidir.

Təbii ki, Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üçün mövcud dövlət siyasetinin və həmin siyasetin heyata keçirilməsinə tömən edən Təhsil Nazirliyinin bə istiqamətdə apardığı işlər, təhsil müəssisələrinin, o cümlədən də universitetimizin də qarşısında müəyyən vəzifələr qoyur. Həmin vəzifələr isə problemi həlli üçün kreativ yənəşmələr tətbiq edir və bu yənəşmələrin nəticəsidir ki, görünen işlərin, perspektiv planların geniş siyahısını təqdim edə bilək. Bu istiqamətdə universitetimizə geniş və məhsuldar fealiyyətin olduğunu qeyd edə bilerik. O fealiyyət isə özündə bu sahələri ehtiva edir:

* beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində problemlərin həllinə yönəlmış universitet siyasetinin heyata keçirilməsi;

* universitetin beynəlxalq fealiyyəti sahəsində prioritet sahələrin, əsas mexanizmlərin və hədəflərin müəyyənədirilməsi;

* universitetin beynəlxalq fealiyyəti çərçivəsində işi tənzimləyen yerli aktıların hazırlanması;

* respublika hədəflə və beynəlxalq programlarının, respublika və beynəlxalq fondların müsbəqələri üçün fənlərəsi universitet programlarına müraciət sənədlərinin hazırlanması;

* Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin beynəlxalq elmi və təhsil fealiyyətinin inkişafı üçün Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin səhəbəri, ölkə və xarici universitetlər, tədqiqat mərkəzləri, təşkilatlar və fondlarla qarşılıqlı əlaqə;

* aparıcı xarici alim və müttəxəssisləri Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetin-

Mahirə Hüseynova:

"Universitetimizin şərəfli tarixinə həssaslıqla yanaşan Prezidentimizə çoxminli kollektivimiz adından minnətdarlığımızı bildiririk"

do məvəqqəti və daimi işə dəvət etməklə işin təşkili;

* təsdiq olunmuş quruma uyğun olaraq əməkliyət rehberliyindəki struktur bölmələrin fealiyyətinin təşkili;

* birgə tədqiqat və təhsil layihələrini həyata keçirmək üçün xarici universitetlərlə tərifdən sonra əlaqələri qurmaq və müqavilələri əlaqələrinin inkişaf etdirmək;

* xarici tərifdən universitetlərlə əməkdaşlıq çərçivəsində yay məktəblərinin təşkili və keçirilməsi, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin tələbə və aspirantlarının işlərində iştirak;

* Universitetimizdə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

* ADPU-ya beynəlxalq qrantların, layihələrin axtarışı, maliyyə və digər mənbələrin celb edilməsi;

* Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin beynəlxalq əməkdaşlığının inkişafı üçün programların hazırlanması və hayata keçirilməsi; ADPU-nun prioritet tədqiqat sahələrində beynəlxalq konfrans və konqresslərin təşkili;

* Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Beynəlxalq Əməkdaşlıq Koordinasiya Şurasının işi; universitetin beynəlxalq fealiyyətinə, o cümlədən vəbəşirin inqilis dilindəki versiyasının müvafiq bölmələrini saxlayaraq, müntəzəm olaraq ölkə və xarici KİV-lər üçün məlumat materialları hazırlanmaq, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin beynəlxalq fealiyyətinə dair hesabatların hazırlanması;

* Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin struktur tərkibini filialları, dil və mədəniyyət mərkəzlərinin işinin təşkili və əlaqələndirilməsi;

- Mahirə xanım, hesab edirik ki, beynəlxalq əlaqələr sahəsində türkəlli ölkələrlə qurulan işgəzar münasibətlərin xüsuslu çökəsi olmalıdır. Belə əlaqələr nəzərdə mahsuldarlıq və həmin məhsuldarlıq hənsi nəticələrlə ölçülür?

- Universitetiniz hənsi ölkələrlə tələbə mübadiləsi aparr və ümumiyyətlə, nə qədər əcnəbi tələbəniz vərdir, onların ali məktəbin həyatında iştirakı sizi gane edir?

yaradılması və inkişafı istiqamətində səmərəli işlər heyata keçirilmişdir. Qeyd edək ki, ancaq son illərdə - 2016-2020-ci illər orzində beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində görülənmiş işlərin mövzunu bəslə deməyə əsas verir.

ADPU Türkiye Respublikasının müxtəlif universitetləri ilə ikitərəfi əməkdaşlıqdan əlavə, Mövlana Mübadilə programı çərçivəsində də əməkdaşlıq edir. Söyüdən mübadilə programı çərçivəsində 2016-ci ilde ADPU-nun ibtidai təhsil fakültəsinin 1 tələbəsi Kastamonu Universitetinin Eğitim fakültəsində, Təsviri incəsənat, müsiqi və çəqininqədər hazırlıq fakültəsinin 1 tələbəsi isə Kahramanmaraş Sütçü İmam Universitetin Gőzel sonərlər fakültəsində mübadiləde iştirak edib.

2016-2020-ci illərdə Türkiyənin 10 universiteti ilə Mövlana Mübadilə programı üzrə protokol, 5 ikitərəfi əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb.

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici vətəndaşların təhsil və xarici vətəndaşlar tərifindən elmi-pedaqoji stajların keçməsi, akademik mobillik, xarici universitetlərlə mübadilə proqramlarının izlenməsi;

Azərbaycan Respublikası ilə xarici ölkələr arasında təhsil sahəsində bağlanmış ikitərəfi sazış çərçivəsində, ADPU-nun əcnəbi vətəndaşlarla birbaşa bağlılıq müqavilələrə əsasında ADPU-da təhsil almış 78 nəfər əcnəbi tələbə və magistr, 85 nəfər əcnəbi dənizyərci mezun olmuşdur. Hazırda 180-dən çox əcnəbi vətəndaş ADPU-nun hazırlıq, bacalavriat və magistratura seviyyələrinin müxtəlif ixtisaslarında təhsil alır. Onların arasında Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan, Çin, Türkmenistan, Suriya, Ukrayna vətəndaşları vارد.

ADPU-nun 2016-2019-cu illərdə mübadilə çərçivəsində 39 olmuşla, ümumilikdə, 68 nəfər əməkdaşlıq xarici universitetlərin və təşkilatlar tərifindən təşkil olunan seminarlarda, konfranslarda və təlimlərdə iştirak edib, 6 tələbəsi mübadilə programı çərçivəsində xaricdə təhsil alıb. Bu illər orzində 34 beynəlxalq müqavilə imzalanıb. Universitetin dünən 52 qabaqlı və nüfuzlu universitetlər ilə əməkdaşlıq müqaviləsi (həmçinin ADPU-ya birləşdirilmiş AMİ-nin imzalandığı 13 müqavilə) vارد.

- İki ildən artıraq ki, Azərbaycanda pandemiyanın yaratdığı mahdudiyyələr var. Gəlin, növbəti səmərləni bù cür səsənlərə: o mahdudiyyətlər sərənitədə nəzərdə tutulan layihələrin həyata keçirilməsi işinəndə hənsi çətinlikləri yaradır?

- Əlbəttə, COVID-19 bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizin sosial-iqtisadi həyatında da öz sözünü deyr, təessüf ki, mütəxəssislərin proqnozuna görə, on azı, yaxın mündəddətə bu poziviyətənən davam etməsi istisna olunmur. Ölkəmizin rəhbərliyi, ilk növbədə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti canab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə pandemiyanın başlangıç mərhələsində operativ olaraq hazırlanın və həyata keçirilən tədbirlərin notecisində neinki onun fəsadlarını minimuma endirməyi, həmçinin ekstremal şəraitdə işlərimiz qurulmasına müvəffəq ola bilsək. Bu, təhsil səfərasına, o cümlədən, menim çalışığım universitetə də addırm. Bir faktı qeyd edim ki, pandemiya dövründə neinki tədris prosesində, həmçinin müxtəlif tədbirlərin, o cümlədən, səhəbətimiz üçün prioritət olan beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində nəzərdə tutulan layihələrin həyata keçirilməsində problemlər rastlaşmışdır. Məsələn, həmin layihələrdən biri, universitetimizdə iştirak edən Kopenha-gen Universitet Kollécindən 4 nəfərlik mübadilə tətbiq edilmişdir.

- İlk növbədə, beynəlxalq əlaqələrin müsəvətində, deymək ki, daha intensiv əlaqələrimiz qardaş Türkiyə Respublikası ilə mövcuddur. Ancaq 2016-2019-cu illər orzində Türkiyənin Ali Təhsil Şurasının (YÖK), Tələbə Seçmə və Yerləşdirmə Mərkəzinin (ÖSYM) imtahanlarının nöticələrinə əsasən,

Pedaqoji Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin tərofdaşlığı ilə həyata keçirilən layihənin əsas məqsədi müvəzzələr üzrə tədqiqat aparmaq, alman-qazax-azərbaycanlılar arasında elmi dialoq qurmaq, bu tədqiqatın nöticələrindən bəhrənerek tədrisi inkişaf etdirmək, gənc müvəlliimləri, regional tədrisi və tədqiqat üzrə şəbəkəni təşviq etmək və ibarətdir. 3 əsas mövzudan ibarət Layihə komandasının iştirakı etdiyi seminarlar beynəlxalq məsələləşmə kontekstində pedaqoji peşəkarlıq və dil, pedaqoji peşəkarlıq və gənclər arasında dini və milliyətçi radikallaşmanın qarşısında alınması, müəllimlərin peşəkar hazırlanıq ikili model imkanları, beynəlxalq məsələləşmə çərçivəsində nəzəriyyə və təcrübə arasında əlaqə qurmaq vərdişləri yaratmaqdan ibarətdir. Hazırda layihə həyata keçirilməkdədir.

Hə

Təhsil İnstitutu: tarixilik və müasirlilik müstəvisində

Onur ABBASOV,
Təhsil İnstitutunun direktor müəvini

Azərbaycanda ilk eksperimental tədqiqatlar

Institutun kütləvi eksperimentlərin təşkili və keçirilməsi sahəsində görüyü işlər özünün unikallığı ilə seçilən yanaşı, həm də Azərbaycan təhsilinin, eləcə də pedagoji elmin tarixində ilk hadisə idi. Bu, həm də ötən əsrin 60-ci illərdən etibarən keçmiş SSRİ ərazisindəki təhsil sistemində, xüsusi olaraq, diqqət mərkəzində dayanırdı. Belə ki, 60-ci illərin sonu və 70-ci illərin əvvəllərindən azaşlı xalqların uşaqlarının məktəbə hazırlanması institutun pedagoji problemləri sırasında xüsusi yer tuturdu. Odur ki, həmin dövrde uşaq bağçalarının məktəbə hazırlıq qruplarında və məktəbdə təşkil olunmuş qruplarda altyaşlıların I sinfə hazırlanması üçün proqramlar və metodik göstərişlər hazırlanırdı.

Altyaşlıların tolımı xüsusi aktuallıq kəsb etdiyindən onun miqyası genişlənməyə başlandı. Beləliklə, institutda başqa bir problem - azərbaycanlı (doğma dili Azərbaycan dilini olan) uşaqların məktəb təliminə hazırlanması üzrə 20 məktəbdə eksperimental tədqiqatı başlamıldı. İnstitutda hazırlanmış program və dərs vəsaitləri onun daha elmi əsasda aparılmasına və coğrafiyamın genişlənməsinə imkan yaratdı. 1977-1978-ci dərs ilindən eksperimentlər kütləvi karakter aldı. Bu məsələyə həsr olunmuş "Uşaqların məktəbə hazırlanması" adlı ilk kitab 1977-ci ilde çapdan çıxdı. SSRİ Maarif Nazirliyi və SSRİ Pedagoji Elmlər Akademiyasının rəhbərliyi həmin işləri yüksək qiymətləndirdi. Institutun təşəbbüsü ilə uşaqların məktəbə hazırlanmasına həsr olunmuş növbəti Ümumittifaq Konfransının Bakıda keçirilməsi məqsədən vəfəq hesab edildi. Konfrans 1978-ci ilin fevral ayında Bakıda təşkil olundu.

1977-1978-ci dərs ilində institut SSRİ Təlimin Məzmunu və Metodları Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Uşaq və Yeniyetmələrin Fiziologiyası Elmi-Tədqiqat İstitutu ilə birləşdə 6 məktəbin hazırlıq siniflərində kompleks eksperimentə başladı. Üç il ərzində davam edən bu eksperiment hazırlıq sinif nəticələrinin təkmilləşdirilməsi üçün zəngin material verdi.

Artıq 1977-1978-ci dərs ilindən respublikanın 10 məktəbinin hər birində altyaşlılardan ibarət bir sinif təşkil olundu. Həmin siniflərdə tədris prosesi yeddiyəşlərləndən ibarət 1 siniflər üçün program və dərsliklər əsasında aparıldı. Sonrakı dərs ilində siniflərin sayı 20-yə çatdırıldı. Bu tədqiqatın nəticələri de altyaşlıların təlim imkanlarını və onun əsasında altı yaşdan təlimə başlayan ibtidai məktəblərdə təlimin məzmununu və metodlarını daqiq müəyyənləşdirməyə şərait yaratdı. Beləliklə, tədqiqat geniş vüsət aldı. Yeddi yaşdan təlimlə yanaşı, altı yaşdan təlim də

İnstitutun təşəkkülü və ya ilk illər

(Əvvəli ötən sayımızda)

paralel aparıldı. 80-ci illərin axırında I sinfə 90 minədək altıyaşlı cəlb olundu. Eksperimentin uğurlu nəticələri nəzərə alınaraq 1991-1992-ci tədris ilindən Azərbaycanda kütləvi şəkildə altı yaşdan təlimə başlanması barədə qərar qəbul olundu.

Bəşgülük iş həftəsinə keçilməsi də institut tərəfindən ciddi eksperimental tədqiqata cəlb edilmişdir. Respublikanın 40 məktəbində hazırlıq siniflərinin və 10 uşaq bağçasında məktəbə hazırlıq qrupunun bəşgülük iş həftəsi üzrə fəaliyyət göstərməsinin pedagoji-metodik təminatna xüsusi fikir verilmiş, müvafiq proqramlar və müəllimlər, təbiyəcələr üçün zəruri metodik materiallar hazırlanmışdır. 1982-1984-cü illərdə institut fəaliyyətində bəşgülük iş həftəsinə keçilməsinin real imkanlarının öyrənilmesi, I-III siniflər üçün program və dərsliklərin təkmilləşdirilməsi, təbiətşünaslıq və emek tolımı üzrə tədris komplektinin hazırlanması, ibtidai siniflərdə uşaqların təbiyəcəsinə kompleks yanaşmanın praktik həlli yollarının müəyyənləşdirilməsi və s. kimi məsələlər müüməniyyət davımıdır.

Sağirdlərin təlim müvəffəqiyyətinin 9 balla qiymətləndirilməsinin sınaqdan keçirilməsi də kütləvi eksperimentlərə bağlı institutun keçirdiyi tədbirlər silsiləsinə daxildir. Təhsil Nazirliyinin müvafiq göstərişlərinə əsasən aparılan bu araşdırma sosial ehtiyaclardan irəli gelen bir tədqiqat işi kimi yerinə yetirilmişdir. İnstitutda 9 bal sistemi ilə bütün fənler üzrə qiymətləndirmə normaları hazırlanmış, əvvəl iki rayonda, daha sonra əlavə olaraq dörd şəhər və rayonda eksperimental araşdırımlar aparılmışdır. Bu tədqiqat işi yekunlaşdırılmasa da, ümumiyyətə, nəticələr şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində köçürüldüyü tətbiqinin onun effektinin artırılmasına müsbət təsirini aydın şəkildə göstərmüşdür. Bunun nəticəsi olaraq ölkədə təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində 100, 700 ballı qiymətləndirmələrdən istifadə olunmasına başlanılmışdır. Bu, Azərbaycan təhsilinin beynəlxalq qiymətləndirmə sistemlərinə yaxınlaşmasına təsir göstərməkə onu sürətləndirmiş, həm də pedagoji elmlər sisteminə təhsilənlərin qiymətləndirilməsi mexanizmlərinin zənginləşdirilməsinə töhfə vermişdir.

Həmçinin, kütləvi eksperimentlərin təşkili sahəsində də institutda aparılan işlərin ilkin olması Azərbaycanda pedagoji-psixoloji elmlərin tədqiqat metodlarının mükemməlliyinə təsir göstərmiş, onun milli kontekstdə praktik nümunələrlə əsaslandırılmasına imkan yaratmışdır.

Funksiyaların genişlənməsi, məsuliyyətin artması

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 14 noyabr tarixli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Problemləri İnstitutu Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu kimi adlandırılmalıdır. Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkışafı İstitutu, Respublika Elmi-Pedagoji Kitabxanası və İstedadlı Uşaqlarla İş Mərkəzi ona birləşdirilməklə institut yenidən qurulmuşdur. Müasir Azərbaycanın təhsilində günbəzün yenileşən və inkışaf edən prosesləri qarşılıqla üçün aşağıdakı istiqamətlər müəyyənləşdirilmişdir:

Müasirlilik müstəvisində hədəflərə doğru

Təhsil İnstitutunun bu gün diqqəti cəlb edən çoxşaxoli fəaliyyətində başlıca məqsədi humanist, humanitar, demokratik prinsiplər əsasında qurulan Azərbaycan təhsilinə destək vermək, onu ən yeni innovasiyalara zənginləşdirməklə müasir cəmiyyətin ehtiyac və tələbatlarına uyğunlaşdırmaqdan ibarətdir. Son illerde "Məktəbə-qədər təhsil yeni məzmunu və idarə olunma məsələləri" (2016), "Standart və kurikulumlar; nəzəri və praktik məsələlər" (2016), "Müasir təhsil innovativ yanaşmalar" (2016), "İstedadlı uşaqlarla təlimin təşkili və məzmunu" (2016), "Ümumi təhsil fənlərinin tədrisi məsələləri" (2016), "Məktəbə-qədər təhsil müəssisələrində integrativ və inkişafetdirici təlim məsələləri" (2017), "Ümumtəhsil məktəblərinin idarə edilməsinin modernləşdirilməsi" (2017), "Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi texnologiyaları" (2017), "Ümumi təhsildə şagird nailiyyətlərinin formativ qiymətləndirilməsi" (2018), "Fənn kurikulumlarının tətbiqi məsələləri" (2018), "Təhsilin idarə edilməsinə yeni yanaşmalar" (2018), "Ümumtəhsil fənləri üzrə təlim strategiyaları və qiymətləndirmə vəsaitləri" (2019), "Təhsilin idarə olunmasında dəyərlər" (2019), "Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlarla correksiya işinin təşkili" (2019), "Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinin aktual məsələləri" (2019) və s. mövzularda nəzəri və praktik xarakterli tədqiqatlar aparılmış və nəticələr çap olunmuşdur. Bu dövrə, həmçinin layihəsəslər araşdırımlar xüsusi diqqət yetirilmişdir. "Məktəbə-qədər və ibtidai sinif müəllimləri üçün ixtisasartırma təlim modullarının hazırlanması", "Alternativ tədris proqramlarının təbliği", "Ailelərin maarifləndirilməsi yolu ilə 3-4 yaşlı uşaqların məktəbə-qədər təhsil cəlb edilməsi", "Refleksiv müəllim", "Dünyanın en böyük döri" və s. layihələr uğurla başa çatdırılmışdır. Eləcə də, "STEAM Azərbaycan", "İcməasası məktəbə-qədər təhsilin inkişafı", "Zərdabi-ibtidai sinif şagirdlərinin oxu bacarıqlarının inkişafı", 5 yaşlı uşaqlar üçün məktəbə-həzırlıq qruplarının təşkili layihələri həyata keçirilir.

2021-ci il fevralın 2-də təsdiq olunmuş "Azərbaycan 2030: sosial inkişaf'a dair Milli Prioritetlər" də dündəyada artan rəqabətə davam götirmək üçün iqtisadiyyatın uzunmüddətli inkişafının müasir və güclü təsiri arxalanmasının vacibliyi, yalnız bu yolla insan kapitalının inkişaf etdirilməsinin zəruriyi qeyd edilir. Bunun üçün "Ömürboyu təhsil"ə xüsusi önem vermək, erkən və məktəbə-qədər təhsilin əhatə dairəsini genişləndirmək, ümumi təhsili gücləndirmək, gənc nəslə gələcək rəqəmsal texnologiyaların tətbiqindən istifadə etmək, təhsil işçilərinin sertifikasiatlaşdırılması mərkəzində təhsil işçilərinin qiymətləndirilməsi və onlara sertifikatların verilməsi, Metodik dəstək mərkəzində isə metodik xidmət və əlaqələndirmə üzrə işlər aparılır. Özünmüliyyələşdirmə əsasında nailiyyət göstərən Təhsil texnologiyaları mərkəzi isə təhsilin ən müasir məsələləri ilə bağlı layihəsəslər tədqiqatları təşkil etməkla Azərbaycanda nəzəri və praktik cəhətdən ehtiyiyət daşıyan innovasiyaları sınaqdan keçirir. Metodik xarakterli struktur şöbələrdə məktəbə-qədər təhsilin inkişafı, proqramlar, dərslik və dərs vəsaitləri, Milli və Beynəlxalq qiymətləndirmənin təşkili və aparılması, təhsilde innovasiyalar, keyfiyyətin təminatı, istedadlı uşaqlarla iş, ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyanın reallaşdırılması, peşə təhsilin inkişafı kimi məsələlərə aid praktik əhemmiliyyət daşıyan tətbiqi araşdırımlar aparılır.

İnstitut dövlətimizin təhsil sahəsində müəyyən etdiyi bu prioritətləri özünün fəaliyyətində ciddi konseptual yanaşmalar kimi qəbul edir. Son struktur dəyişiklikləri aparıldığdan sonra başladığı genişlənyəşləşdirmə əsaslı tədqiqatçılarla təsdiq edilmişdir. Təhsil İnstitutu məzmun əslahatlarını dərinləşdirmək, beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatlarında daha yaxşı nəticələr nail olmaq, erkən və məktəbə-qədər təhsilin əhatə dairəsini genişləndirmək, rəqəmsal texnologiyalara və yeni bacarıqlara yiyələnmək, peşə və "Ömürboyu təhsil" də əməkdaşlığı nail olmaq və ali təhsildə rəqabətliliyi təmin etmək istiqamətlərində tədbirlər həyata keçirməyi hədəflər kimi müəyyənləşdirir. Və bu gün böyük tərəxi yol keçmiş Təhsil İnstitutu müasirlilik müstəvisində həmin hədəflərə doğru özünün fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Vaksinasiya həm də təhsil məsələsidir

#TəhsilÜçünVaksinasiya
həstəq kampaniyası

Təhsil işçilərinin "COVID-19" əleyhinə vaksinasiyaya daha aktiv qoşulması üçün #TəhsilÜçünVaksinasiya həstəq kampaniyasına start verilib.

Hörmətli təhsil işçiləri, vaksin olunmağınızda dair şəxsi sosial hesabınız üzərindən qeyd edilən həstəqi əlavə etməklə foto və ya mətn paylaşaraq kampaniyada aktiv iştirak edə bilərsiniz.

Bu gün #Vaksinasiya həm də təhsil məsələsidir.

"COVID-19" virusu ilə mübarizəyə qoşulan təhsil işçiləri vaksinasiya prosesində feal iştirak edirlər. Belə ki, pandemiya qalib gəlmək məqsədi ilə təhsil işçiləri həmçə olub vaksinasiya kampaniyasında nümunə göstərirler. Bu günlərdə paytaxtın 258 nömrəli tam orta məktəbin vaksinasiya məntəqəsində olarkən bunun bir daha şahidi olduq. Müəllimlər vaksin vurulduğandan sonra özlərini yaxşı hiss etdiklərini bildirərək proses köməkli qatıldıqlarını söylədilər.

7 nömrəli Bakı Peşə liseyinin riyaziyyat müəllimi Çiçək Həsənliyeva: "Vaksin vurulduğdan sonra heç bir əlavə yan təsiri müşahidə etmedim. Bu gün ikinci dozunu qəbul etdim. Birinci defə gələndə də vaksindən sonra sehhətimdə heç bir problem yaşamadım. Ümumiyyətlə, heç bir narahatlığım yoxdur. Vaksinasiyadan keçən bütün dost-tanışlardan da her hansı əlavə yan təsir olduğunu bəslədə eйтməmişəm. Təsviyəmiz odur ki, bu bələdan tez yaxa qurtarmaq, normal həyatımıza dönmək üçün insanlarım köməkli şəkildə vaksinasiyadan keçsin. Xü-

Sinfə qayıdır şagirdlərimizlə birlikdə olmaq istəyiriksə...

susən də biz təhsil işçiləri peyvənd olunmalyıq ki, sinifimizə qayıdaq və şagirdlərimizlə birlükde olaq".

Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin İnformasiya Texnologiya şöbəsinin mütxəssisi Səvalan Tarverdiyev: "Peyvənddən sonra özümü çox yaxşı hiss edirəm. Birinci dozunu qəbul etdim. Hər kəsi köməkli şəkildə bu prosesə qoşulmağa davət edirəm. Dövlətimiz koronavirüsə mübarizədə nümunəvi siyaset həyata keçirdi. Vətəndaşların sağlamlığı qorumaq üçün silsilə tədbirlər, proqramlar icra olundu. Bunun nəticəsi dir ki, xalqımız bu ümuməşşəri bələdan az itkilerlə çıxmışdır. Sevindirici həldir ki, Cənubi Qafqazda Azərbaycan ilk olaraq əhalinin vaksinasiyasına başlayıb. Pandemiya ilə mübarizədə vaksina-

**Təhsil işçiləri
vaksinasiya
prosesinə
inamlı
qoşulurlar**

siyə çox vacibdir. Vaksinasiyadan uğurla keçdim. Heç bir narahatlığım yoxdur. Bütün təhsil işçilərini və həmkarlarını növbəlilik əsasında peyvənd olunmağları xahiş edirəm. Təhsil ocaqlarımızda əvvəlki həyatın qayıtmagını istəyiriksə hamımız bu kampaniyada bir nəfər kimi iştirak etməliyik".

Bakıdakı 258 nömrəli tam orta məktəbin fiziki tərbiyə müəllimi Vəli Karimov: "Bu gün mən də həmkarlarımı kimi vaksinasiya prosesinə golmişəm. Məktəblərimizdə şagirdlərimizlə bərabər dərslərin keçirilməsini istəyiriksə, bütün təhsil işçiləri peyvənd olunmalıdır. Bu gün məktəbə girəndə çox kövralıb pis oluram. Şagirdlərsiz məktəb ağacı, güllü və çiçəyi olmayan bir bağə bənzəyir. Arzu edirəm ki, əvvəlki həyatımıza qa-

yıdaq. Şagirdlərimizin səs-küyü üçün çox darixmışıq. Çox şüklər olsun ki, dövlətimiz tərəfindən peyvəndləmə ilə bağlı yüksək soviyyədə işlər həyata keçirilir. Bizlərin üzərinə düşən vəzifə isə vaksinasiyada köməkli şəkildə iştirak etməkdir".

5 nömrəli Şəhər Klinik Xəstəxanasının həkimi Şəlalə Əliyeva vaksinin əhəmiyyətindən danışır. Hekim bu məntəqədə inдиye qədər peyvənd olunan təhsil işçiləri arasında xoşagolmaz halların baş vermediyini qeyd edib: "Bizim çalışığımız 5 nömrəli Şəhər Klinik Xəstəxanasının həkimi növbəli şəkildə bu prosesə cəlb olunublar. Mən burada vaksin olunmağa gələn insanları qəbul edib, onların sehhətləri ilə bağlı bir narahatlılığının olub-olmadığını yoxlayıram. Bu gələn kimi mərhələli şəkildə keçirilən vaksinasiyada hələlik xoşagolmaz hal yaşanmayıb. Peypənd olunan hər bir vətəndaş tələb olunan qaydalarla ciddi şəkilde əməl etməlidir. Mən də bir həkim olaraq bu bələnin qızıl açarını vaksinləşmədə görürəm".

Rəşad ZİYADOV

“Virtual məktəb”də təcrübə tələbələr üçün əlavə imkandır

Aytac Məlikli

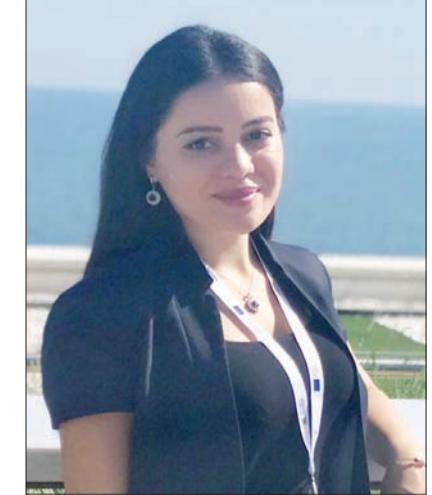
Validə Cəlilova

Aytac Maqsudova

Nahidə Həsənova

Səbinə Hacızadə

Azərbaycan ali təhsil müəssisələrinin pedaqoji fakültələrində təhsil alan tələbələri “Virtual məktəb”də təcrübə keçirirlər. İlk dəfə Bakı Musiqi Akademiyasının tələbələri ilə martın 16-da start verilən bu təcrübəni hazırda Bakı Dövlət Universitetinin tələbələri davam etdirir. Təcrübə programı çərçivəsində tələbələr dərslərə qoşulurlar: evvelcə dinləyir, sonra dərs keçirirlər. Tədris prosesində təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından kənar şəxslərin dərslərə daxil olması mümkün deyil. Bunu nəzərə alaraq, təcrübə programında iştirak edən tələbələr siyahıya alınıb və yalnız təcrübə programı müddətində aktiv olacaq hesablarla dərslərə qoşulurlar.

İlk dəfə olaraq onlayn formada təşkil olunan təcrübə programında tələbələr təhsil aldığı ixtisas üzrə qazandıqları nəzəri bilik, bacarıq və vərdişləri tətbiq etməklə yanaşı, müasir təlim texnologiyaları ilə iş bacarıqlarını da sinəqdan keçirirlər. Nəticədə gələcəyin müəllimləri müasir təhsil prosesində müəllimin qarşısında duran yeni vəzifələr barədə yaxından tanış olmaq imkanı əldə edirlər.

Musiqi dərsindən onlayn təcrübə

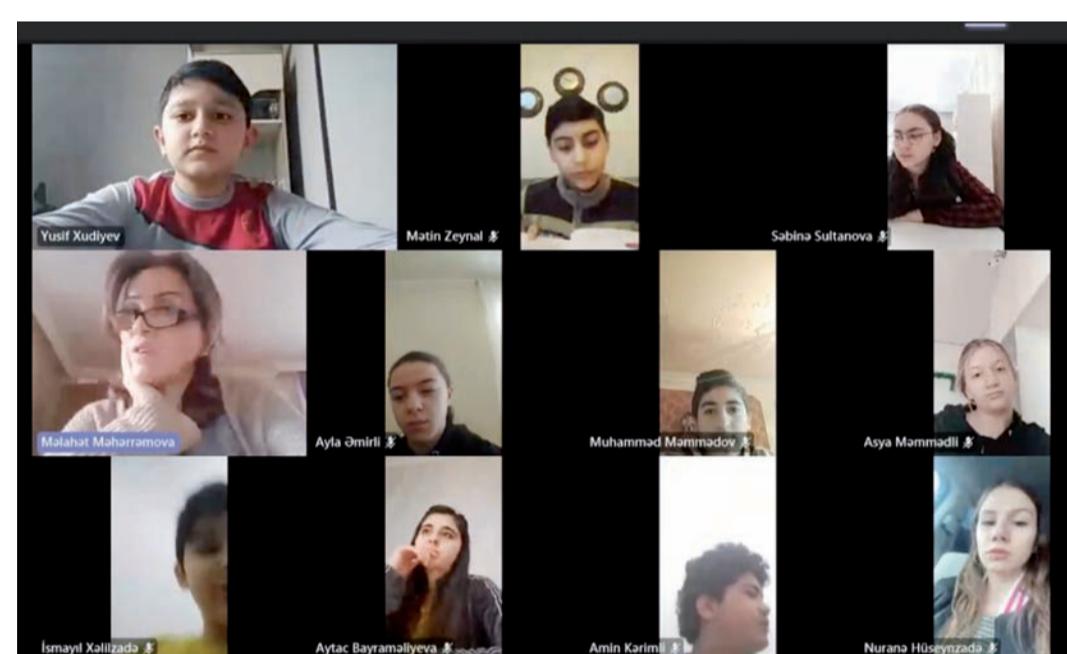
Bakı Musiqi Akademiyasında Musiqi müəllimliliyi ixtisası üzrə təhsil alan III-IV kurs tələbələrinin “Virtual məktəb”də təcrübəsi 16 mart-20 aprel tarixləri əhatə edib. Akademiyamın 31 tələbəsi musiqi dərslərinə qoşulub. Həm aktiv, həm də passiv praktika dövründə tələbələr müəllimliyə ilk addım atıblar.

İncəsənet Gimnaziyasında virtual platformda musiqi müəllimi Məlahət Möhrəmovanın dərsini dinleyib, sonra özü də dərs deməyə cəhd edənlərdən biri Bakı Musiqi Akademiyasının IV kurs tələbəsi Aytac Məliklidir. O, virtual platformda müəllimliyin düşündürülərindən daha asan, daha uğurlu olduğu qənaatindədir. Uşaqlarla işləmək çatın olar, deyə düşüñürdü. Ancaq belə olmadı. Əvvəlcə dərslərə baxdıq, sonra da göstərdik. Bizden tələb olunan etməyə çalışdıq. Sadəcə onlayn dərsler 30 dəqiqə olduğundan, bu vaxt alısmamızı çatın oldu. Dərsi çətinliklə çatdırıldıq, müddət bize azlıq edirdi. Buna baxmayaraq, çox çərçivə, əlimizdən goləni edirdik. Çox öyrənir, yəniliklər etmeye çalışırdıq. Axi bizi yenilənmişlik.

Aytac Məliklinin fikrincə, ənənəvi dərs daha asan olacaq: “Onlayn dərsler bir çox baxımdan daha çətindir. Evdə olan her kəs onlayn dərslərdə iştirak edir. Bu da psixoloji cəhətdən bizi gərginləndirir. Ənənəvi dərsdə bəcərili olmayıcaq”.

Onlayn dəslərdə də müəllimliyi öyrənmək olar

Təcrübəçi gənc müəllimlərdən ev sahibi razı qalıbmı? Ev sahibi statusunda olan təhsil müəssisələrinən biri - İncəsənet Gimnaziyasında Vokal şöbəsinin müdürü Validə Cəlilova “Azərbaycan müəllimi”నə bildirib ki, Bakı Musiqi Akademiyasının 31 tələbəsi burada həm aktiv, həm də passiv praktika keçir: “İncəsənet Gimnaziyasında təcrübə imkanı ilə təcrübə deyil. İndiye qədər təhsil müəssisələrindən tələbələr qarışlamışdır. Ancaq budəfəki əvvəlkilərdən fərqləndirdi. Mövcud sanitär-epidemioloji vəziyyətlə əlaqədar artıq dərslerimizi onlayn formada davam etdiririk. Bu dəfə “Teams” platformasında tələbələr onlara vərilen kodlarla dərslərə qoşuldular. Müəllimimiz Məlahət Möhrəmovanın rəhbərliyi altında musiqi dərsini həm dinlədilər, həm də özləri dərs keçidərlər. Tə-

tələbələr hazırlıqlı, yüksək səviyyəli idi. Hər biri onlayn dərs keçmək üçün həm texniki şərtləri ödədi, həm də müəllim olaraq vəzifələrini layiqli şəkildə yerinə yetirdi. 30 dəqiqə ərzində lazım olan materialı şagirdlərə çatdırmağa çalışıdlar”.

Validə Cəlilovanın fikrincə, onlayn dəslər nə tedris materialının verilmiş zaman dərsindən şagirdlərə çatdırılmasında, nə də təcrübə keçən tələbələrin göləcək peşəsinin incəliklərini öyrənməsində hər hansı maneqilik törətmir: “Təbii ki, ənənəvi dərslerin şagirdlərə toxunmag, onlara yaxın təməs qurmaq kimmi bir çox üstünlükleri var. Ancaq onlayn dəslərdə də müəllimlikle bağlı təsəvvür yaratmaq, bu peşənin incəliklərini öyrətmək mümkinidir”.

BDU-nun tələbələri də “Virtual məktəb”də

Musiqi Akademiyasından sonra Bakı Dövlət Universiteti (BDU) da pedaqoji fakültələrdə təhsil alan tələbələrini virtual platformda təcrübəyə göndərib. BDU-nun 146 tələbəsi “Virtual məktəb”də təcrübədədir. Riyaziyyat, kimya, Azərbaycan dil və ədəbiyyat, coğrafiya, biologiya, tarix, fizika müəllimliyi ixtisasları üzrə təhsil alan tələbələr hazırlıq təcrübə keçir. 2 həftədən başlayan təcrübə tədris ilinin sonuna dək davam edəcək.

“Onlayn dəslərin faydalarnı hiss edirik”

Universitetin SABAH qruplarının Azərbaycan dil və ədəbiyyat müəllimliyi ixtisası üzrə IV kurs tələbəsi Aytac Maqsudova akademik Zərifə Əliyeva adına liseyde təcrübə keçir: “IX-XI siniflərdə Azə-

Gələcəyin müəllimləri müasir təhsil prosesində istifadə olunan interaktiv alətlər, yeni tədris metodları və yanaşmaları ilə yaxından tanış olmaq imkanı əldə edirlər

lərden daha maraqlı, daha canlı, daha asandır. Ona görə də onlayn dərsdə təcrübə keçən pedaqoji kadrlar üçün ənənəvi dərs çotin olmayacağı”.

BDU müəllimi bu qonaqtadır ki, müasir təlim texnologiyaları ilə işləməli olan müəllim üçün bu təcrübə çox böyük fırsatdır: “Tələbələrimiz onlayn dərsdə müasir təlim texnologiyalarından istifadə etməsi onu gələcəkdə qarşısına çıxacaq hər vəziyyətə hazırlayırlar. Yeni nəslin texniki tələbləri öðəyə biləmisi bu təcrübənin qazandığı əlavə üstünlük”.

N.Həsənova tələbələrin ənənəvi dərsi də, onlayn dərs də uğurla keçəcəklərinə inanır: “Tələbələr müəllimə lazımlı olan keyfiyyətləri, tələbləri öðronublur. Müəllimlikdə uğuru isə təcrübə ilə qazanaçaqlar”.

“Virtual məktəb”də təcrübə tələbələr üçün əlavə imkandır

Təhsil Sisteminin İnformasiyaladırılması İdarəsinin baş məsləhətçisi Sabina Hacızadə bildirib ki, martın 16-dan etibarən ölkədə ilk dəfə olaraq pedaqoji ixtisaslarda təhsil alan tələbələrə “Virtual məktəb”də onlayn təcrübə keçmək imkanı yaradılıb. İlkən olaraq, Bakı Musiqi Akademiyasında təhsil alan III-IV kurs tələbələri təcrübə programına qoşulub. Daha sonra, Bakı Dövlət Universitetinin müräciətinə əsasən SABAH qruplarının tələbələri bu programda iştirak etməyə başlayıblar. S.Hacızadə deyib ki, virtual platformda təcrübə tələbələr üçün yaradılan əlavə imkandır ve bu imkandan yarananaradək tələbələr müasir təlim texnologiyalarından istifadə bacarığını inkişaf etdirə biləcəklər: “Onlayn təcrübədə möqsəd pandemiya dövrü ilə əlaqədar əyani olaraq təcrübə keçə biləmən tələbələr üçün şəraitin yaradılmasıdır. Bununla yanaşı, təcrübə programında tələbələr təhsil aldıqları ixtisas üzrə qazandıqları nəzəri bilik, bacarıq və vərdişləri tətbiq etmək yanaşı, müasir təlim texnologiyaları ilə iş bacarıqlarını da sinəqdan keçirmiş olurlar. Nəticədə gələcəyin müəllimləri müasir təhsil prosesində istifadə olunan interaktiv alətlər, yeni tədris metodları və yanaşmaları ilə yaxından tanış olmaq imkanı əldə edirlər”.

S.Hacızadə onu da vurğulayıb ki, universitetlərdən daxil olan müraciətlərə əsasən, bütün pedaqoji ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələr üçün “Virtual Məktəb”də təcrübə keçmək imkanı yaradıla bilər: “Hazırda digər ali təhsil müəssisələrində pedaqoji təhsil alan tələbələrin də “Virtual məktəb”də təcrübə keçmələrə şərait yaratmaq üçün işlər görülür. Təcrübə programı ilə maraqlanan ali təhsil müəssisələri teams@tsii.edu.az elektron poçt ünvanına müraciət edə bilərlər”.

Ruhiyə DAŞSALAHLİ

Övladı valideyn dünya-ya gətirir. Ancaq o və-tənin, dövlətin, millə-tin, bir sözle cəmiyyətindir. Bu, birmənəli belədir. Odur ki, övladın yetişməsində ailəsi ilə bərabər cəvrəsinin, mühitin, ictimai təbli-ğat maşınının mühüm rolü var.

Bəli, övlad cəmiyyətindir, dövlətin və xalqındır, sonra, həm də valideyindir. Valideyn övladın mayakı sayılır. Ona istiqamət ve-rə, yönəldə, mümkün bütün təhlükələrdən xəbərdar edə bilər. Qalan şeylərdə bütün seçim və icra hüququ övladındır.

İndi gəlek əsas məsələyə, məktəbdən yetişdirilən yeniyet-məyə, vətənin pərvəri olanlara, Qarabağı görmədən QA-RA-BAĞ hayqırın, can fəda edən balalara, övladlara, məktəblilərə, şagird-lərə.

Qarabağ Azərbaycandır!

Səhid, Qazi, Qalib AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Qarabağ işgal olunanda heç doğul-mamışdı oxu, ya da körək idilər, sak-sənərin, doxsanların, ikimilərin uşaq-ları. Qarabağ mövzusu dərsliklərə sal-nmasın, milli şüra yerdiləməsin, milli təbliğatın tərkib hissəsi olmasın deyə nə oyular oynamıtlı illerə. Azərbay-canda təhsili gözəldən salmaq, veziyətin kritik həddə olduğunu göstərmək üçün yüz yola əl atıldı. Hamisündən Azərbaycan müəlliminin dəstəyi ilə, alını açıq çıxı ölkə.

Qarabağda doğulmayan yüzlərlə şagird böyüdü, oxudu və hara getdi. Qarabağ dedi. Bəzən kövrək, bəzən hirsli, bəzən talabkar, bəzən da haqqını mütləq bərpa edəcəyinə emin Azərbaycan vətəndaşı kimi.

Qarabağ unudulmadı, Qarabağ unutdurulmadı. Bu, dövlət siyasetinin ana xətti idi. Dövlətin və xalqın marağı, hədəfi və məqsədi bir idi. Bəzək səzə, həm cəkici bir yerə vurdu və QARABAĞ alındı.

...Həm sevindiricidir! Həm qürur-vericidir! Həm də kövrəklə...

Qarabağı olmayan, oraları birə dəfə görəmən ne qədər səksən, doxsan, hətta iki mininci ilin şagirdləri QARABAĞ deyib sonuncu, qırx dörd günlük VƏTƏN savaşından,

ŞƏHİD oldu!..

QAZI oldu!..

QALIB oldu!..

Qarabağın anasının qucağında çı-xan azyaslılar məktəbdə Qarabağ öyrə-nib, oraya tank belində qayıtdı...

Batalyon, briqada, korpus koman-dırı kimi döyüş planı çizdilər...

Kəşfiyyatçı kimi deqiq koordinat əldə elədilər...

Ösrlilikdə VƏTƏN sağ olsun, dedi-neçəsi şahədətdən önce...

Jala MÜTƏLLİMOVA

Azərbaycan Vətən məhəribəsində həm döyüş meydanında, həm də infor-masiya cəbhəsində mühüm nailiyyətlər qazanaraq möhtəşəm qələbəni təmin etdi. Ordumuzun, digər dövlət qurumalarımızın məhəribəyə ciddi və məsuliyyətli şəkilde kökləndikləri kimi, 44 günlük Vətən məhəribəsində təhsil iş-cilər də bu sefərberliyə adekvat yanışma ortaya qoydu. Vətən məhəribəsi günlərində xalqımız üçün səciyyəvi olan en mühüm cəhətlerden biri de mil-li birlik və həmrəyliyin sarsılmazlığı faktoru idi. Təsadüfi deyildi ki, ikinci Qarabağ savaşında minlərlə gənc erməni işgəlçilərləna qarşı mübarizə aparmaq üçün könüllü müraciət edərək cəbhəyə yollanmaq istəklərini ortaya qoydu. Arxa cəbhədə olanlar həmrəylik göstərərək öz omelləri ilə ön cəbhədə vuruşan-lara əllerindən gələn köməyi əsirgəmədilər. Ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar siyasi baxışlarını bir kanara qoymaqla milli birlik nümayiş etdirdilər. Bütün bunlar bir daha onu göstərdi ki, siyasi, dini, sosial mövqeyindən asılı ol-mayaraq vətənin ümumi maraqları, Azərbaycan xalqının birliyi her bir və-təndaş bütün arzu və istəklərən önde dayanır. Azərbaycan xalqı öz əzmi ilə bütün dünyaya, sözün həqiqi mənasında birlik və həmrəyliyi, vətənper-vərliyi nümayiş etdirdi. Biz birlikdə güclüyik! Qələbəmizin qazanılmasında birliyimizin rolü misilsizdir.

Bu günlərdə biz təhsil işçiləri de haqq sosimizi dünhayı qatdırmaq üçün arḍicil suradə bir çox kampaniyalar aparır, müxtəlif həştəqlərden istifadə edərək erməni terrorunu, vandalizmini dünya ictimaiyyətinə qatdırmağa çalışırıq. Xarici mediada Azərbaycan haqqında tarixi faktları saxtalasdırılmasına dair informasiyaların geniş yayılması, eleca de dezinformasiyaların qarşısının alınması istiqamətində müteşəkkil suradə mübarizə apararaq, əsl həqiqət-lərin ortaya qoyulmasına böyük fəaliq göstəriridər. Azərbaycan xalqı huma-nist, sülhsever xalqdır. Biz hər zaman torpaqlarımızın sülh yolu ilə azad edil-məsinin tərefədarı olmuşuq. Lakin düş-mənin texribatları və iftiraları buna im-kan vermedi.

Müzəffər Azərbaycan Ordusu çıxdığı bu şərflə yolda, bu nüqəddəs sa-vasda böyük zəfərlər bizləri sevindirdi. Azərbaycan Büyük Qələbənin il ad-məsələni noyabrın 8-də Qarabağın üriyə sayılan, incisi hesab olunan Şuşa şəhərinin işğaldən azad edildiyi ilk saat-larda eşidi. Bəli, bu qədim yurd yerimi-zin xilası ilə tam qələbəmizə yol açıldı. Düşmənin ağ bayraq qaldırmak və kapitulyasiya etməkdən başqa yolu qalmadı. Döyüslərə bütün dünya Azərbaycan xalqının əzminə, Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyətini aydın gördü. Vətənpərvər xalqımızın öz Prezidentini necə dəstəklədiyi, onun ətrafində six birləşdiyi bir daha tesdiqləndi. "Ali Baş Komandanın birəcə əmrinə müntəzi-

Azərbaycanın şanlı tarixinə, 10 noyabr qızıl hərflərlə da-xıl oldu. Uzun illərdir işğal-da olan torpaqlarımız öz həqiqi sahib-lərinə qayıtdı. İşğaldən azad olunmuş Qarabağımızda günəş yenidən doğdu.

Azərbaycanın Dövlət-Ordu-Xalq Birliyinin gücü, savaş meydanında qəhrəmanlıq dastanı yazan oğul və qızlarının şücaeti düşmənin dünyada 30 ildə yaratmağa cəhd etdiyi mif 44 gündə alt-üst elədi. Bu müddət ərzində Ermənistən və onun havadarları tə-rəfindən hərbi əməliyyatları dayandırmaq üçün Azərbaycana diplomatik və siyasi təzyiqlər göstərilirdi. Ali Baş Komandan İlham Əliyev qətiyyətli siyasi iradəsini nümayiş etdirdi, bütün təzyiqləri dəf edərək, öz prinsipial mövqeyindən dönmədi. Prezident İlham Əliyevin dönyanın aparıcı mediasına verdiyi çoxsaylı müsahibələr dönya informasiya məkanında ölkəmizə qarşı olan hücumları darmadağın etdi.

Tarix yazmış AZƏRBAYCAN ƏSGƏRİ

rək", - deyən Azərbaycan əsgər və za-bitləri öz sözlerinin sahibi olduqlarını döyüşdə sübut etirdilər. O cümlədən Demir Yolu və Metropoliten Peşa Bakı Dövlət Peşa Təhsil Mərkəzinin məzunları Nicat Mustafayev - 06.10.2020-ci ildə Füzuli istiqamətində, Rəşid Həmidov - 07.10.2020-ci ildə Suqovuşan istiqamətində, Sayad Hacıyev - 17.10.2020-ci ildə Suqovuşan istiqamətində, Murad Məmmədli - 21.10.2020-ci ildə Füzuli istiqamətində, Elvin Salahov - 22.10.2020-ci ildə Quba-dı uğrunda gedən döyüslərdə, Səlahən Əzizov 07.11.2020-ci ildə Şuşa uğrunda gedən döyüslərdə Şəhid olmuşlar. Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 27-də işgalçı Ermənistən silahlı qüvvə-lərinə qarşı başladığı əks-hücum əməliyyatında eldə etdiyi möhtəşəm qələbələr haqqında bundan sonra kitablar yazılaqla, filmlər çəkiləcək. Amma indidən tam eminliklə deyə bilərik ki, cəbhə uğurlarımızın ən başlıca səbəbi Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin son 17 ilde heyata keçirdiyi güclü dövlət, güclü ordu strategiyası, milli birlik və döyüşçülərimizin ruh yüksəkliyi idi. Prezident İlham Əliyev xalqı müraciətlərinin birində deyib: "Düşmənin əlinde Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə məxsus olan bədənə də hərbi texnika yoxdur... Döyüslərin ob-yektiv müşahidə mənzərəsi var istənilən hərbi mütxəssis görə bilər ki, bu gün Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında qəlebə olde edibdir. Azərbaycan Ordusu öz üstünlüyünü göstərir, Azərbaycan əsgəri və zabitləri yüksək mənəvi-psixoloji keyfiyyətlər göstərir, mənəvi ruh göstərir. Çünkü biz öz torpağımızda vuruşuruq, öz torpaqlarımızı

Nəzakət ALLAHVERDİYEVA

Təhsil hər bir mədəni paradiqmanın bünövrə daşıdır. Cəmiyyətin inkişafının proqram təminatının həyata keçirilməsi məhz təhsilin əsas aspektləri ilə bağlıdır ki, bu da bir tərəfdən, tarixən əvvəlki nəsillərin topladığı keçmiş dövrlərin təcrübə və bilikləri ilə əlaqədardır, digər tərəfdən isə, cəmiyyətin gələcək mövcudluğu üçün feal mövqeni formalasdırır. Başqa sözələ desək, cəmiyyət təhsil mühitini yaradır. O, təhsil prosesinə, onun məzmun doğunuşluğuna tələbatı formalasdırır.

Musiqi təhsilinə innovasiyalı yanaşma

BMA-nın pandemiya dövründə tədris təcrübəsindən

COVID-19 dünyani prinsipial olaraq deyişdi - dünya görünümenən zərbələrdən titradı və eyni zamanda, yeni imkanlar əldə etdi, naməlum gerçəkliliklə üz-üzə qaldı, sosial əlaqların keşfimi, təşkilat və müəssisələrin ənənəvi iş rejiminin dəyişməsi bu qəbeldəndir.

Sərt reallıq ümumilikdə təhsil sisteminə de toxundu. Ənənəvi, əsrlərlə kök salmış “parta arxasında oturma” bütün dünyada, o cümləden Azərbaycanın yaranmış epidemioloji vəziyyətlə əlaqədar dəyişərək, təhsil almaq forması kimi mümkünsüz oldu. Ənənəvi “kağız” dərs vəsaitləri issə çox zaman bu və ya digər fənlərin spesifikasiyasına tam olaraq uyğun gəlmir, belə ki, onlar, məsələn, səsli və ya video informasiyanı təqdim etmək imkannı malik deyil. Buna görə də daha mobil tədris formaları - distant təhsil yaratmaq surətində meydana gəldi.

Distant təhsil - pedaqoqii texnologiya olub, müstəqil tədris prinsipinə əsaslanır və onun əsasında şəxsiyyətin yaradıcı surətdə özünü inkişaf etdirəsi möqsədi daşıyır. Bu, bilik və bacarıq əldə etmənin humanist forması olub, pedaqoqika, psixologiya, ənənəvi tədris, yeni informasiya və telekommunikasiya texnologiyalarının nailiyyətlərinən istifadə olunmasına əsaslanır, zamanında və yerdən asılı olmayaq, hər bir insana özünü təkmilləşdirme, ümumi, mədəni və peşəkar səviyyəsimi yükseltmesi üçün sorat və istiqamət yaradır.

Pandemiya total özünütecridle müşayiət olunaraq, bütövlükdə bizim hamımızı və bilavasitə tədris prosesini kommunikasiya əlaqələrinə məcbur etdi. Bu halda, bu cür sosial şəraitdə biz Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) dəvarları arasında aparılan musiqi təhsilinin hazırlı vəziyyətinin effektiv olmasından dənəş bilerikmi? Və bu, nə dərəcədə onun akademik müfüzəyinə cavab verir, belə ki, təhsil müəssisəsinin əsas möqsədi müasir musiqi xadimimin - ifaçı, dirijor, alim, bestəkar və b. ixtisaslarının spesifikasinasına müvafiq olaraq yetişdirilməsidir.

Məlumdur ki, BMA-nın - dahi Üzeyir bayın məktəbinin əsas postulatı musiqicinin şəxsiyyətinin, onun savadının, mənəvi-estetik, yaradıcı fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə, dairən yeni kreativ biliklərin axtarışına, təhsile, koqnitiv peşəkar özüñüifadəyə meylin formalşamasına nail olmaqdan ibarətdir. Bütün bu sadalanınlar tarixən təsdiq olunmuş, aşkar faktlar olub, incəsənətin uğurlu inkişafını şörtləndirən üç başlıca faktora əsaslanır: fəal elmi fikir, inkişaf edən təhsil sistemi, həmcinin biliklərin mobil texniki vasitələrə ötürülməsi. BMA-da tədrisi təcrübəsinə müraciət edək.

Musiqici hazırlığında distant təhsil texnologiyalarının (DTT) istifadəsi tədris kurslarında özünü doğruldaraq, grup möşgələləri üçün nəzərdə tutulur, məsələn, musiqi nəzəriyyəsi, musiqi tarixi və etnomusiqişünaslıq fənlərinin tədrisində tətbiq olunur. DTT-nin musiqici tələbələrin tədrisində

istifadə olunmasının bəzi üstün cəhətlərini qeyd edək:

1) Elektron təhsil resurslarından birində məhz kurs mənimsemək üçün təlobəyə vacib olan materialın yerləşdirilməsi mümkündür. Bunlar metnələr, təqdimatlar, foto-audio və video illüstrasiyalar, tədris-metodiki materiallardan və Internet şəbəkəsində elektron resurslardan istifadə ilə bağlı qeydlərin göstərilməsi və s. olur (bax: [BMA-nın saytında “Elektron təhsil resursları” bölməsi](http://www.musicacademy.edu.az/index.php/electron-tehsil)). <http://www.musicacademy.edu.az/index.php/electron-tehsil>). Bununla müəllim fənnin mənimsənil-

istifadə olunmasının bəzi üstün cəhətlərini qeyd edək:

1) Elektron təhsil resurslarından birində məhz kurs mənimsemək üçün təlobəyə vacib olan materialın yerləşdirilməsi mümkündür. Bunlar metnələr, təqdimatlar, foto-audio və video illüstrasiyalar, tədris-metodiki materiallardan və Internet şəbəkəsində elektron resurslardan istifadə ilə bağlı qeydlərin göstərilməsi və s. olur (bax: [BMA-nın saytında “Elektron təhsil resursları” bölməsi](http://www.musicacademy.edu.az/index.php/electron-tehsil)). <http://www.musicacademy.edu.az/index.php/electron-tehsil>). Bununla müəllim fənnin mənimsənil-

mənimsənilməsi üçün əsas amillərdən biridir.

2) Təpsirığın yerinə yetirilməsində ciddi vaxt çərçivəsində çıxmış imkanı yaranır ki, bu da “borcların” yığılmışının qarşısını alır. Xüsusi bu, elə fənlərin tədrisində vacibdir ki, dərslerin müttəfiqi keçirilməsi fənnin, məsələn, sofçino, harmoniya, xalq musiqisinin əsasları kimi fənlərin uğurla mənimsimələşməsi üçün əsas amillərdən biridir.

3) Tələbələrin fərdi xüsusiyətlərinə nəzərə almaq imkanı verərək, müxtəlif çətinlik səviyyəli məsələlərə, tələbənin musiqi hazırlığının baza səviyyəsindən asılı olaraq mübadiləyə diqqət yetirək imkanı yaradır;

4) Tədris prosesinə avtomatik yoxlamalarla təpsirşörələr daxil etmək imkanı verir. Təcrübə göstərir ki, musiqi-nəzəri fənlərde olduğu kimi, musiqi tarixi kurslarında test sistemindən istifadə rahat və effektividir (BMA-nın saytında “Üzeyir bayın virtual muzeyi” bölməsində “Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları” elektron dərsliyi verilmişdir ki, burada ilk dəfə, multimedia formatında “Didaktik material” nəşr olunaraq, Azərbaycan ənənəvi musiqisinin möqəm əsaslarının mənimsənilməsi üzrə keçilmiş materialın praktiki yoxlanulmasını nəzərdə tutur).

Eyni zamanda, tələbələrə əyani formada tədris zamanı DTT-dən istifadə olunması bii sira problemlərə bağlıdır.

1. Online dərslərin uzun zaman elektron qacətlərin: telefonların, kompüterlərin, planşetlərin ekranları qarşısında keçirilməsi görmənin zölfəməsinə və xəstəliklərə yol açır;

2. DTT tələbənin bütün müstəqil işini kontrol etmək imkanını təmin etmər. Belə ki, harmoniya, polifoniya, musiqi əsərlərinin təhlili kurslarında fortepiyano da calmaq üzrə təpsirşörələr

yalnız müəllimin bilavasitə istirakı ilə keçirilə bilər. Bu cəhət həmçinin musiqi ədəbiyyatında əsərlərin sıfahı təhlilinə da aididir. Sıfahı təhlil müəllimlə dialogda keçirilər, tələbədə öz fikirlərini formalasdırmaq və mənəti surətdə ifadə etmək, nitqini düzgün qurmaq, əldə olunan musiqi-nəzəri bilikləri təcriibədə istifadə etmək bacarığı yaradır.

Daha bi problem bezi tələbələrin təpsirşörələrinə yetirərək, böyük ehtimalda saxtakarlığı yol vermələri və “köçürmələri” ilə bağlıdır. Buna görə də müəllim təpsirşörələri yoxlayarken son dərəcə diqqətli olmalı və mütləq yoxlamalar keçirməlidir.

BMA-nın saytında elə məlumat-tədris mühiti (www.musicacademy.edu.az) yaradılmışdır ki, o, tədris-metodik materiallardan operativ istifadə imkanı verir, tədris prosesinin gedisini düzəldməsinə, tələbələrin elektron qovşugunun elektron tədris və DTT vasitəsilə formalasdırılmasına yol açır.

Tələbə özüne rahat bir vaxtida burada yerləşdirilən materialı tanış ola bilər ki, bu da ona əlavə biliklər, peşəyönümlü didaktik vəsaitlər əldə etməyə imkan verir.

Tələbə özüne rahat bir vaxtida burada yerləşdirilən materialı tanış ola bilər ki, bu da ona əlavə biliklər, peşəyönümlü didaktik vəsaitlər əldə etməyə imkan verir.

resursları (<http://mk.musiqi-dunya.az/>; <http://www.musicacademy.edu.az/struktur/mediateka/notlar.html>), məlumat bazaları (<http://enerne.musiqi-dunya.az/>; <http://atlas.musiqi-dunya.az/>), saytlar (<http://mugam.musiqi-dunya.az/>; <http://qara-qarayev.musiqi-dunya.az/>; <http://xan.musiqi-dunya.az/>; <http://afrasiyab.musiqi-dunya.az/>; <http://saz.musiqi-dunya.az/>; <http://tofquliyev.musiqi-dunya.az/>) və yutub-kanalları (<http://www.musicacademy.edu.az/tedris/video-video-conference.html>; <http://lecture.musiqi-dunya.az/>) seminar möşələlərin hazırlanğında, tələbənin tədris fealiyyətinin digər növlərində onlara metodik dəstək olur (bax: <http://abm.musiqi-dunya.az/>).

Distant formada videokonfransların - bir neçə uzaq istifadəçinin interaktiv qarşılıqlı təsir texnologiyaları vasitəsilə keçirilməsinə də böyük potensial vardır, belə ki, onlar eyni elmə mədəni-maərifçi hadisənin iştirakçıları hesab olunur. Bütün bunları BMA-nın yutub-kanalına abunə olmaqla həyata keçirmək mümkündür.

Praktiki olaraq, BMA-da təhsil alan hər bir musiqicinin not metninin yaradılması və redakte olunması üçün kompüter programları ilə təməşdir. Anasmbi və konsertmeyster fealiyyəti çox zaman musiqi əsərlərinin orijinal İsləmələrinin və aranjimanlarının yaradılmasını tələb edir. Kompüter texnologiyaları not yazısının korrektə edilməsini, konser təqdimat üçün yaradıcılıq məhsulunun meydana gəlməsini ehəmiyyətli dərəcəde asanlaşdırır.

Musiqicinin hazırlığında tədris prosesinin tekniləşməsində elektron dərsliklərin tədrisə daxil edilməsi mütləqqi vəsaitdir. Onların çap versiyasından əsas forqı odur ki, bu məhsullarda multimedia kontentinin tələbələrin tərəfindən tam həcmədə istifadə imkanı reallaşdırılmışdır. Elektron dərsliklər mətnlərin elektron daşıyıcılarında: kompüterlərdə, planşetlərdə, telefonlarda canlandırılmışdır. Nəzərdə tutulmuşdur.

Hazırda təhsil sistemi prosesinde rəqəmsal texnologiyalar sürətli inkişaf edir, tədrisin təşkiləti, o cümlədən, şəxsiyyətin yaradıcı kreativliyi üçün əlavə imkanlar açılır. Lakin bütün burlarla yanşı, rəqəmsal inkişafda biz musiqi dünyasının harmoniyasını - səslerlə tecəssüm olunmuş duyğuların dilini qoruyub saxlamalıyıq.

Tariyel MƏMMƏDOV,
Bakı Musiqi Akademiyasının “Azərbaycan ənənəvi musiqisi və müasir texnologiyalar” kafedrasının müdürü, sənətşünaslıq doktoru, professor

Məktəblinin rəqəmsal portfoliosu yaradılır

2023-cü ildə Rusiyada “Şagirdin rəqəmsal portfoliosu” xidməti fealiyyətə başlayacaq. Təhsil ekspertləri distant təhsilin davam etdiyi indiki dövrdə belə bir ideyanın ərseya gotirilməsinə olduğunu məraqla qarşılıqlılar. Qeyd olunur ki, məktəblinin rəqəmsal portfoliosu gələcəkdə işlə təmin oludur adı rezümeni əvəz edə bilər. Ekspertlər görə, rəqəmsal transformasiya çərçivəsində təhsil prosesinin bütün iştirakçılarının həyatı deyişməlidir. Xüsusilə, rəqəmsal portfolioonun yaranması ilə məktəblinin kağızda qeyd olunmış bütün biliklərini, sertifikatlarını və digər nailiyyətlərini toplaması və saxlaması lazımlı olmayıcaq.

“Təhsil mühiti” onlayn programının iştirakçısı, Moskvadakı 338 nömrəli tam orta məktəbin təhsil keyfiyyəti üzrə direktor müavini, Milli Pedaqoqlar İttifaqının nümayəndəsi Sergey Rixertin fikrine, rəqəmsal portfolioonun yaradılması təkcə şagirdlər üçün deyil, həm də müəllimlər və valideynlər üçün aktual olacaq. Ekspert qeyd edir ki, elektron portfolio usağın hansı tədbirlərdə iştirak etdiyi, hansı növbələri göstərdiyini, hansı sahələrdə uğurlar qazandığını görməyə imkan verir. Portfolioonun olmasına məktəblərdə teməylə - ixtisas simflərinin formalaslaşmasına da kömək edəcək. Bundan əlavə, pedaqoq vurğulayıb ki, onun köməyi ilə şagird üçün ən rahat tədris traektoriyasını müəyyənleştirmək, ona öz bacarıqlarını inkişaf etdirmək imkanı vermək mümkün olacaq. “Uşaqlar başa düşmələri vacibdir ki, portfolio sadəcə məlumat toplusu deyil, onların maraqlı təhsil gələcəyi üçün bir addımdır”, - deyə S.Rixert qeyd edib.

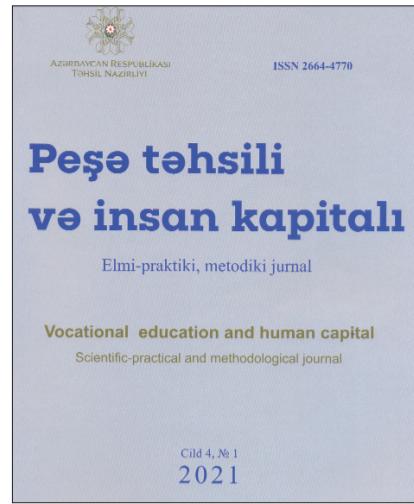
Bir qədər əvvəl isə “Uçitelskaya qazeta” sayı Maarif Nazirliyinin sünə intellektin müəllimlərin köməyinə gələcəyi barədə məlumatını yayıb.

Distant tədris prosesində bərabər imkanlar

Finlandiya hökuməti tərəfindən pandemiya dövründə distant tədris prosesində təhsilşələrlə arasında bərabər imkanların yaradılması barədə program hazırlanıb. Koronavirus pandemiyası zamanı Finlandiya şagirdləri arasında bərabərsizliyin aradan qaldırılması proqramın ölkənin təhsil naziri Yussi Saramo aprelin 17-də YLE teleradio şirkətinin effində edilib.

Təhsil naziri qeyd edib ki, koronavirus pandemiyası səbəbindən məktəblərin bağlanması ilə neticələnən distant təhsil zamanı məktəblilər və tələbələr arasında gizli bərabərsizlik güclənir. Təminath ailələrdən olan uşaqların valideynləri distant təhsil çatışmazlıqlarını əlavə təhsil xidmətləri ilə kompensasiya edə bilərlər. “Bəzi uşaqlar və gənclər evdə təhsil alarkən güclü dəstək alırlar, digərləri isə uzaqdan təhsil alarkən dənə çox öz qüvvələrinə və məktəblərin destəyinə güvenirlər”, - deyə Saramo qeyd edib. Nazir hesab edir ki, koronavirus böhranı şagirdlər arasında gizli bərabərsizliyi derk etmək və onu dayandırmak üçün yaxşı bir zamandır. Nazirliyin rehbəri bildirib ki, hökumət uzaqdan təhsil zamanı təhsilin almayan uşaqlar üçün təhsilin maliyyələşdirilməsi məqsədilə 67,8 milyon avro ayıraçaq. Bu, yoxsullarla zenginlər arasında təhsil almaq mövcud olan fərqləri aradan qaldırmağa imkan verəcəkdir. “İşsizlik səviyyəsi yüksək, təhsil səviyyəsi aşağı və ya əcnəbilərin payı yüksək olan bölgələrə ayrı-ayrı qrantlar hesabına şagirdlərin distant təhsilinə dəstək ola bilərik”, - deyə Saramo qeyd edib. O, hesab edir ki, bu maliyyələşdirmə irəliyə doğru vacib addım olacaq, hər bir uşaq və gənəcə tam təhsil almaq imkanına zəmanət verəcəkdir.

“Peşə təhsili və insan kapitalı” elmi-praktiki, metodiki jurnalın 2021-ci il üçün 1-ci nömrəsi (Cild 4, №1, 2021) çapdan çıxıb. Jurnalın bu sayında rəsmi səbə bölməsində Təhsil naziri Emin Əmrullayevin Azərbaycan Respublikası ilə Türkiye Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 9-cu iclasında iştirak etmek üçün Türkîyəyə səfəri ile bağlı ətraflı yazı dərc olunub.

Jurnalın pedaqoqika bölməsində AMEA-nın Nizami Gəncəvinə adına Ədəbiyyat İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya elmləri doktoru Xuraman Hümmətovanın

“Peşə təhsili və insan kapitalı” jurnalı çapdan çıxıb

dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyinə həsr olunan “Nizami Gəncəvinin “Xosrov və Şirin” məsnəvisində əxlaqi-mənəvi saflaşmanın yolları”, AMEA-nın Folklor İnstitutunun şöbə müdürü, professor, Əməkdar müəllim Cəlal Qasimovun “Novruz, yaxud milli yad-daşdan qaynaqlanan bayram”, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin doktorantı Elay Zeynalının “Səmərəliliyin maliiyyə göstəriciləri” başlıqları altında yazıları öz əksini tapıb.

REYTİNQ

Rəqəmsal Liderlər

**Rəqəmsal təhsil
üçün ən yaxşı
universitetlər**

Reyting	Ali təhsil müəssisəsinin adı	Ölkə
1	Harvard University	ABŞ
2	Massachusetts Institute of Technology	ABŞ
3	California Institute of Technology (Caltech)	ABŞ
4	Boston University	ABŞ
5	Stanford University	ABŞ
6	University of Oxford	Böyük Britaniya
7	Columbia University	ABŞ
8	Yale University	ABŞ
9	University of Cambridge	Böyük Britaniya
10	New York University	ABŞ
11	Boston College	ABŞ
12	Arizona State University	ABŞ
13	University of California, Berkeley	ABŞ
14	Indian Institute of Technology Bombay	Hindistan
15	Florida Institute of Technology	ABŞ
16	Cornell University	ABŞ
17	Indian Institute of Technology Delhi	Hindistan
18	University of Melbourne / Melbourne Business School	Australiya
19	Duke University	ABŞ
20	London School of Economics and Political Science	Böyük Britaniya
21	Princeton University	ABŞ
22	Tel Aviv University	İsrail
22	Imperial College London	Böyük Britaniya
24	IE University	İspaniya
25	City, University of London	Böyük Britaniya
26	King's College London	Böyük Britaniya
27	Brown University	ABŞ
28	University of California, Los Angeles	ABŞ
29	ESCP Europe	Fransa
30	Georgia Institute of Technology	ABŞ
31	Techion Israel Institute of Technology	İsrail
32	Babson College	ABŞ
33	Carnegie Mellon University	ABŞ
34	Cardiff University	Böyük Britaniya
35	Johns Hopkins University	ABŞ
36	Polytechnic Institute of Coimbra	Portuqaliya
37	Indian Institute of Technology Madras	Hindistan
38	Australian National University	Australiya
38	Brandeis University	ABŞ
40	Indian Institute of Technology Kanpur	Hindistan
41	Brigham Young University	ABŞ
42	Hebrew University of Jerusalem	İsrail
43	Indian Institute of Technology Kharagpur	Hindistan
44	Texas A&M University	ABŞ
45	Georgetown University	ABŞ
46	Dartmouth College	ABŞ
47	University of California, San Francisco	ABŞ
48	Brunel University London	Böyük Britaniya
48	The University of Chicago	ABŞ
50	George Washington University	ABŞ
51	University Carlos III Madrid	İspaniya
52	University of Washington	ABŞ
53	Michigan State University	ABŞ
54	Frankfurt University of Applied Sciences	Almaniya
55	Indian Institute of Information Technology and Management Kerala	Hindistan
56	Durham University	ABŞ
57	University of Texas at Austin	Australiya
58	Colorado School of Mines	ABŞ
59	Hamburg University of Technology	Almaniya
60	Ben-Gurion University of the Negev	İsrail
61	Indian Institute of Science	Hindistan
61	Ramon Llul University / Esade	İspaniya
63	UCL	Böyük Britaniya
63	Colgate University	ABŞ
65	Aston University	Böyük Britaniya
66	William & Mary	ABŞ
67	Indian Institute of Management	Hindistan
68	Chemnitz University of Technology	Almaniya
68	University of Manchester	Böyük Britaniya
70	Coventry University	Böyük Britaniya
71	Case Western Reserve University	ABŞ
72	Centrale Paris	Fransa
73	Ostfalia University of Applied Sciences	Almaniya
73	University of California, San Diego	ABŞ
75	Purdue University	ABŞ

Oruc MUSTAFAYEV

Dünyada səngimək bilməyən koronavirus pandemiyası ayrı-ayrı ölkələrdə ali təhsil sistemləri qarşısında ciddi çağırışlar qoyub. Pandemiya dövründə tədrisin fasiləsizliyinin təmin olunması universitetlər üçün həyatı əhəmiyyət kəsb edir. Şübhəsiz ki, bu vəzifə ali təhsil sistemində tədris resurslarına, səriştə və bacarıqlara yeniş baxış tələb edir. İndiki şəraitdə rəqəmsal və texniki bacarıqlar universitetlər və məzunlar arasında yüksək qiymətləndirilir.

Texnologiya və informatika dünyada ən sürətli inkişaf edən sahələrdən biridir və hər ay yeni rollar və iş yerləri yaradılır. Rəqəmsal bacarıqlara texnologiyalarla əlaqəli olmayan şirkətlərdə də böyük tələbat var, buna görə də texnologiya və ya rəqəmsal texnologiyalar sahəsində elmi dərəcə almaq tələbələr üçün həmisi ağıllı seçimdir.

Fransanın “Emerging” konsalting şirkəti tərəfindən tərtib edilən və eksklüziv olaraq Böyük Britaniyanın “Times Higher Education” nəşri tərəfindən yayımlanan yeni reyting hənsi universitetlərin rəqəmsal texnologiya sahəsində tədris və təlimdə lider hesab olunduğunu aşırıdır. Tədqiqat həmçinin tələbələrə texniki bacarıqların, sahibkarlığın təşviqi sahəsində hənsi universitetlərin daha yaxşı təcrübəyə malik olduğunu öyrənməyə imkan verir.

Reytingin ötən il keçirilən iki sorğu nəticəsində təqdim edilmiş məlumatlar esasında tərtib edilib. 3400 iştirakçı arasında şirkət, startap rəhbərləri və rəqəmsal texnologiyalar sahəsində gənc mütəxəssislər olub. İştirakçılarından 1000 universitetdən altı rəqəmsal və texniki kateqoriyada uğur qazanmış 10 ali məktəbə səs vermələri istənilib. Əlavə məlumatlar “Crunchbase” tərəfindən təqdim edilib.

Reytingin ilk 10-lugunda Amerika universitetləri təmsil olunur. Onların arasında iki Böyük Britaniya universiteti (Oksford Universiteti və Kembrid Universiteti) də yer alıb. Buna baxmayaq, Hindistan, Avstraliya və Braziliya universitetləri de 150 ən yaxşı ali təhsil müəssisələri arasında yüksək göstəricilər nümayiş etdirirlər.

“Rəqəmsal liderlər” reytingində rəqəmsal sahibkarlığı təşviq etmek üçün ən yaxşı müəssisələrin cədvəli də var. Məlumatlarda həmçinin texniki ixtisas tələbələri üçün hənsi şəhərlərin yaxşı seçim olduğunu, texniki ali məktəblərin məzunlarının və texniki məsələlər üzrə qadın mənecərlərin en yüksək faizinin hənsi şəhərlərdə olması da öz ekşini təpib.

Təqdim olunan cədvəldə rəqəmsal təhsil üçün ən yaxşı universitetlərin tam siyahısı ilə tanış olmaq olar.

76	Indian Institute of Technology Hyderabad	Hindistan
77	Indian Institute of Technology Roorkee	Hindistan
78	Central European University	Macaristan
80	Frankfurt School of Finance and Management	Almaniya
81	Bar-Ilan University	İsrail
82	HEC Paris	Fransa
82	Beuth University of Applied Sciences Berlin	Almaniya
84	Bielefeld University	Almaniya
86	University of Birmingham	Böyük Britaniya
87	University Autonoma of Madrid	İspaniya
88	Technical University of Munich	Almaniya
89	Bangalore University	Hindistan
90	ISM Dortmund	Almaniya
91	University of Helsinki	Finlandiya
92	University of Sydney	Avstraliya
93	FH Aachen – Aachen University of Applied Sciences	Almaniya
93	University of Texas	ABŞ
95	Vidrina European University	Almaniya
96	Northwestern University	ABŞ
97	University of Florida	ABŞ
98	University of Pennsylvania	ABŞ
99	University of Virginia	ABŞ
100	Indian Institute of Technology Guwahati	Hindistan
101	Anna University	Hindistan
102	Pennsylvania State University	ABŞ
103	Hamburg University of Applied Sciences	Almaniya
104	Chalmers University of Technology	İsvəç
105	University of Mumbai	Hindistan
105	Cranfield School of Management	Böyük Britaniya
107	University of Toronto	Kanada
108	North Carolina State University	ABŞ
109	Fordham University	ABŞ
110	KTH Royal Institute of Technology	İsvəç
111	Centrale Lyon	Fransa
111	Queen Mary University of London	Böyük Britaniya
111	Emory University	ABŞ
111	Ohio State University	ABŞ
115	Iowa State University	ABŞ
116	Tokyo Institute of Technology	Yaponiya
117	École Polytechnique	Fransa
117	Rutgers, the State University of New Jersey	ABŞ
119	Seoul National University	Cənubi Koreya
120	University of Liverpool	Böyük Britaniya
121	Centrale Marseille	Fransa
121	Indian Institute of Technology Indore	Hindistan
123	University of Arizona	ABŞ
124	Harvey Mudd College	ABŞ
125	Karlsruhe Institute of Technology (KIT)	Almaniya
125	Lancaster University	Böyük Britaniya
127	Northeastern University	ABŞ
128	Queensland University of Technology (QUT)	Avstraliya
128	Singapore Institute of Technology (SIT)	Sinqapur
130	Budapest University of Technology and Economics	Macaristan
131	Hult International Business School	ABŞ
132	Deggendorf Institute of Technology	Almaniya
133	University of Edinburgh	Böyük Britaniya
134	Monash University	Avstraliya
134	Stony Brook University	ABŞ
136	National University of Singapore	Sinqapur
137	Queen's University	Böyük Britaniya
138	Miami Business School	ABŞ
138	University of California, Davis	ABŞ
140	Centrale Lille	Fransa
141	University of Canberra	Avstraliya
142	UNSW Sydney	Avstraliya
142	Indian School of Business	Hindistan
144	University of British Columbia	Kanada
144	University of Wisconsin -Madison	ABŞ
146	Paris Sciences et Lettres – PSL Research University Paris	Fransa
147	Arden University	Böyük Britaniya
148	University of Delhi	Hindistan
149	Korea Advanced Institute of Science and Technology (KAIST)	Cənubi Koreya
150	McGill University	Kanada